1893—1973 80 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 (201) 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — (212) BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5237

РІК LXXX. Ч. 29. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 15-го ЛЮТОГО 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, FEBRUARY 15, 1973 No. 29. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Середа, 14-го лютого 1973 р.

ІЗ ЗАХІДНЬОГО БІЛОГО ДОМУ В САН КЛЕМЕНТЕ, Каліф., повідомили, що президент Р. Ніксон вислав колишнього секретаря торгівлі Пітера Пітерсона до Західньої Европи. Він має за завдання познайомитися в різних країнах із станом американського доляра, курс якого видатно понизився в Зах. Німеччині, Данії та в інших країнах. За кордоном вартість американського доляра вже обнижено на 10 відс.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД У ВАШИНГТОНІ на Дистрикт Колюмбію заблькував урядовий дозвіл на прокладення через Аляску нафтопроводу, заперечивши таким чином рішення Федерального дистриктового суду. Той нафтопровід із багатої на нафту півночі мали прокладати ще в 1970 році, але справу затримали в суді різні групи охоронців природи. Вони вважають, що нафтопровід через Аляску буде занечищувати атмосферу, негативно вплине на тваринний світ Аляски тощо.

ПЕНСИЛЬВЕНІЙСЬКО - ЦЕНТРАЛЬНА ЗАЛІЗНИЦЯ повністю відновила рух поїздів після одноденного страйку. Конгрес схвалив законопроєкт про стримання страйку на 90 днів, а президент Ніксон його підписав. За цей час має прийти до порозуміння між управлінням залізниці і Об'єднаною Транспортовою Спілкою.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗАМОВИВ У ЗСА 10 пасажирських реактивних літаків великого радіюсу дії, типу „Боїнг 707". У Сіеттлі готуються до зустрічі групи інженерів і техніків - китайців, які незабаром прибудуть, щоб пройти відповідний вишкіл для направи таких літаків. Будуть тренуватися у ЗСА й китайські пілоти.

НА АМЕРИКАНСЬКОМУ ЕСКАДРОВОМУ МІНОНОСЦІ „Бйджерголм", який був на водах поблизу Сан Дієго, Каліфорнія, вибухнула в машиновому відділі пожежа. Жертв у людях не було, але під час гашення вогню важко потерпіли три моряки. Останнім часом збільшилася кількість різних випадків на американських кораблях військової фльоти.

НА СТЕТЕН АЙЛЕНДІ ВИБУХНУВ ГАЗ у велетенському природному підземному сховищі. Є побоювання, що всі 43 робітники там загинули. Рятувальні команди знайшли вже кілька десятків трупів, попечених так, що їх годі розпізнати.

КАДЕНЦІЮ ПРЕЗИДЕНТА КІПРУ АРХИЄПИСКОПА МАКАРІОСА продовжено на чергових п'ять років порядком аклямації з уваги на те, що він не мав опонента. Проклямацію в цю справі оголошено на понад 100,000 зібранні мешканців столиці Кіпру Нікозії. У своєму виступі на цьому зібранні Макаріос засудив недавні терористичні акти прихильників ген. Гріваса.

В ЧІЛЕ РОЗГОРТАЄТЬСЯ ВИБОРЧА КАМПАНІЯ у зв'язку з виборами до Конгресу 4 березня. Вибори ці заповідаються як випробування сил між марксистським режимом С. Алленде і християнськими демократами та націоналістами, які контролювали попередній Конгрес. Кампанія має гострий характер і супроводиться зударами між окремими групами.

В ДОМІНІКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ мали місце сутички між військами президента Валяґуера та лівими домініканськими партизанами, які висадилися на острові з пляном повалити режим Балягуера, маючи активну підтримку Куби. В Санто Домінґо уряд зосередив панцерні частини, рахуючися з можливістю нападу партизан на столицю.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ВІДБУВАЄТЬСЯ РЕОРГАНІЗАЦІЯ системи і форм американської допомоги. Дотеперішні військові позиції перебирають цивільні американські службовці, яких законтрактував Департамент Оборони, або які будуть підпорядковані Державному Секретаріятові. Інформують, що число американських цивільних спеціялістів у Південному В'єтнамі досягне яких 10,000 чоловік. Одним з їх основних завдань буде переводити вишкіл в'єтнамського персоналу.

ІНДІЯ ПРАГНЕ ДОБРОСУСІДСЬКИХ ВЗАЄМИН З ЗСА. Таку заяву склав речник індійського міністерства закордонних справ, стверджуючи, що в пляні уряду Індії є відновлення і розвиток нормальних і приязних взаємин з ЗСА. Ця заява появилася порядком вияснення на інформації про поновне напруження між Індією та ЗСА у зв'язку з останньою промовою Індіри Ганді, в якій вона скритикувала зовнішню політику ЗСА.

УРЯД ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ВІДКИНУВ проєкт північнокорейського комуністичного уряду підписати мирний договір між обома корейськими державами і в цей спосіб формально закінчити існуючий в Кореї воєнний стан. Південнокорейські кола побоюються, що у випадку підписання такого договору буде скасоване Командування Об'єднаних Націй та будуть відведені з Кореї американські військові частини.

Інженер Михайло Почтар помер в Нюарку

Нюарк, Н. Дж. — У неділю, 11-го лютого ц. р. о год. 6:30 ранку в лічниців Лівінґстоні, Ню Джерзі, помер на 47-му році життя від серцевої атаки інженер Михайло Почтар.

Інж. Михайло Почтар був загально - відомим громадсько - політичним діячем на терені З'єднаних Стейтів Америки. За своїх студентських часів він брав провідну активну участь в організованому студентському русі, а особливо в СУСТА, якої він був співосновником та довголітнім членом управи, виконуючи різні функції. Від молодих літ належав до Спілки Української Молоді в Німеччині, а після переїзду до ЗСА включився активно в працю Спілки Української Молоді Америки. В місцевому Осередку СУМА ім. полк. Е. Коновальця кількакратно був головою, секретарем чи членом Управи. Рівночасно був членом Головної Управи СУМА, а останньо членом Головної Контрольної Комісії СУМА. Був членом ТУСМ і ветераном корейської війни.

Крім праці на відтинку студентських і молодечих організацій, Покійний живо цікавився суспільно-громадським і політичним життям місцевої української громади та української спільноти взагалі. Був членом місцевого Відділу ООЧСУ в Нюарку, членом Управи Відділу УККА та членом Управи Українського Народного Дому в Ірвінґтоні. З його смертю, українська громада в Нюарку та українська спільнота втратили молодого, активного й надійного свого члена. Осиротив дружину і двоє дітей.

Ніксон заповідає зміни у зовнішній торгівлі ЗСА, монетарну кризу використовує Москва

Вашингтон. — Монетарна криза, яка охопила західні держави Европи, ЗСА та Японію у зв'язку з труднощами американського доляра, привела не тільки до поновної девальвації доляра, але дала поштовх до приспішених заходів з боку ЗСА, щоб ввести далекойдучі зміни у дотеперішній зовнішній торгівлі. Президент Ніксон поінформував, що Адміністрація готує законопроєкт, на основі якого американський уряд матиме змогу кожночасно реґулювати торговельні тарифи, вводячи, чи касуючи такі чи інші охоронні бар'єри. В пляні уряду є добитися вільної міжнародної торгівлі і одночасно зробити американські товари більш конкуренційними на ринку. Девальвація доляра була першим кроком до цього. Американський Конґрес в принципі позитивно оцінює заходи Адміністрації і переведену девальвацію. Найбільші труднощі матиме уряд з керівництвами профспілок (юній), які завжди домагалися і продовжують домагатися високих охоронних бар'єр, коли йдеться про імпорт іноземних товарів. Для узгіднення цього питання секретар скарбу Шульц та державний секретар Роджерс відбули конференцію з Джорджом Міні, президентом АФЛ-СІО. Як виявляється, не у всіх випадках вартість американського доляра обнизилася на 10% у відношенні до інших валют. У випадках, наприклад, британського фунта і канадського доляра, відношення майже не змінилося. Найбільше заторкнуте відношення між доляром і німецькою маркою та японським єном. У цьому останньому випадку вартість єна порівняно з доляром збільшилася на фінансовому ринку на майже 14%. Очевидно, ніхто ще не може з певністю сказати, на яких рівнях стабілізується відношення окремих валют до доляра, зокрема з уваги на те, що багато країн, в тому також і Японія, вирішили не визначувати валютного відношення, у висліді чого вар-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ЗСА і Куба виготовили пакт проти схоплювання літаків

Вашингтон. — Президент Ніксон заявив у вівторок 13 лютого ц. р. журналістам, що внаслідку тримісячних переговорів дійшло до порозуміння між Америкою та Кубою щодо спільного становища у справі схоплювання літаків. Державний Департамент повідомив у зв'язку з цим, що можна сподіватися підписання того договору в найближчих днях. Тим часом, за газетними твердженнями, переговори велися від листопада минулого року, коли комуністичний уряд Фіделя Кастра передав Америці за посередництвом швайцарської амбасади, що Куба зовсім не заінтересована у тому, щоби бути безпечним прибіжищем для злочинців, які силою схоплюють в Америці літаки, допустившись раніше кримінальних злочинів. Американський Уряд погодився переговорювати у цій справі. Америка зірвала була з Кубою дипломатичні зв'язки у 1961 році і від того часу її інтереси на Кубі заступає Швайцарія. Ці останні переговори з Кубою стосувалися виключно справи насильного схоплювання літаків, при чому Куба з свого боку старалася поставити на одну дошку із схоплюванням літаків — схоплювання кубинських кораблів та човнів, якими кубинці втікали на Флориду. Президент Ніксон заявив вже раніше, що Америка змінить своє становище супроти Куби тільки тоді, як Куба Кастра змінить своє поведення супроти ЗСА і Південної Америки.

Американці схвалюють в'єтнамську політику Президента

Прінстон, Н. Дж. — Інститут Ґеллупа для вивчення публічної опінії перевів опитування в 250 різних місцевостях ЗСА майже 1 300 осіб, віком від 18 років і вище. Опитування виявили, що велика більшість американського народу прихильно й позитивно оцінює заходи президента Ричарда Ніксона та його Адміністрації, які довели до замирення чи й припинення війни у В'єтнамі. Таку політику схвалили 77 відсотків усіх опитуваних, які відповідали на загальний запит, чи вони задоволені активністю Президента у зв'язку з В'єтнамом. На запит про те, як взагалі справляється Ричард Ніксон на найвищому становищі в країні, 68 відс. опитуваних також відповіли позитивно, вважаючи дії Президента цілком задовільними.

16 дебютанток на лікарсько-інженерському балю в Ню Йорку

Ню Йорк. — Дня 10 лютого тут в ґотелі „П'єр" відбувся традиційний лікарсько-інженерський баль, який влаштували Нюйоркський Відділ Українського Лікарського Товариства Північної Америки і Товариство Українських Інженерів Америки. На балю були понад 600 осіб, з того більше як третина молоді, переважно студентів. На балю представлено 16 дебютанток, яким вручила пам'яткові конюшинки голова Секції дружин лікарів при УЛПТА пані Олександра Терлецька. Баль відкрив привітальним словом голова Відділу УЛПТА д-р МаркіянМіґоцький, присутніх вітав теж голова Відділу ТУІА інж. К. Церкевич, а дебютанток представляв інж. Любомир Калинич. До комітету, який підготовляв дебютанток, належали ще пані: Нана Сочинська, Віра Кушнір та Еля Процюк.

Згорів український монастир

Слоўтсбурґ, Н.Й. — Через несправність у опалюванні, вибухнула пожежа й цілковито згорів історичної вартости великий будинок Гамілтона, що його придбали українські католицькі Сестри чину Сестер Служебниць Марії Неустаючої Помочі в 1967 році. Через кілька хвилин увесь будинок охопило полум'я о 5-ій ранку 3-го лютого, і хоча пожежу старалися погасити пожежники-добровольці — нічого не залишилося від 34 кімнат монастиря з чудовою паркетною підлогою. Триповерховий кам'яний будинок вигорів дотла. Матеріяльні втрати оцінюються на кілька мільйонів долярів, а духовно-релігійних обчислити взагалі неможливо. Сусідні будови середньої школи — Дівочої Академії та будинок для старших віком осіб пошкоджень не зазнали.

Північний В'єтнам звільнить передчасно 20 американських полонених

Ганой. — Комуністичний уряд Північного В'єтнаму повідомив асистента президента Ніксона Генрі Кіссінджера, як той ще перебував у Ганою, що комуністи рішили „надпрограмово" звільнити 20 американських воєнних полонених нібито як жест доброї волі. Процедура звільнення їх в цьому тижні буде така сама, якою вона була для першої групи американських полонених, що в минулу неділю охоплювала 116 військовиків, які найдовше перебували в полоні. Полонених комуністи перевозять на летовище під Ганоєм, де передається їх за листою американській делеґації. Всі ті подробиці формального звільнювання полонених виготовила 4-членна Військова Комісія, яка урядує згідно з Паризьким пактом про закінчення війни у В'єтнамі. Всіх полонених перевозять транспортними літаками Сі-141 на летунську базу на Філіппінах, де вони переходять негайно перші лікарські оглядини, дістають харчі, що їх захочуть, дарунки й вістки від родин. Як дотепер виявилось — всі полонені знаходяться в непоганому фізичному стані, виснажені, але назагал здорові, й усі без винятку у першорядному моральному стані — врадувані й вдоволені. Щодо харчів — то першенство мають у звільнених полонених курка і морозиво.

Армія встановила свою контролю в Уруґваю

Монтевідео. — Не вводячи покищо ніяких змін в цивільній адміністрації, уруґвайські збройні сили встановили повну контролю в державі, яку вони виконуватимуть з допомогою спеціяльно сформованої Ради Безпеки. Ця Рада включатиме командуючих окремими родами зброї та міністрів внутрішніх і зовнішніх справ, оборони та господарства. На вимогу командування уруґвайськими збройними силами між армією та президентом республіки Хуаном Бодабері підписано окремий договір, який реґулюватиме ролю армії в управлінні державою. Добре поінформовані уруґвайські політичні кола заповідають далекойдучу чистку державного апарату, включно з уруґвайськими дипломатами за кордоном. Уруґвайське військове командування у своєму комунікаті інформує, що армія рішилася на такий крок, щоб „відновити національні моральні цінності, патріотизм, суворість, ідеалізм, жертвенність, честь і силу характеру". Військові командири, які взяли участь у виступі проти цивільної адміністрації є прихильниками політичної філософії пенсіонованого генерала Маріо Акверрондо, який символізує уруґвайський ідеал вояка і далі зберігає свій вплив на політику уруґвайської армії. Головну ролю в захопленні контролі в Уруґваї відіграв ген. Естебан Крісті. Ідеологом цілого руху військовиків вважається полк. Рамон Брабаль. Третім у цій групі є шеф з'єднаних штабів ген. Ґреґоріо Альварес. Позиція армії в житті Уруґваю зросла після успішного подавлення повстанського прокомуністичного руху в містах т.зв. тупамаросів. Армія ставить собі за мету боротьбу з підривними елементами та з корупцією в адміністрації.

Авраам Шіфрін провів пресову конференцію біля совєтської амбасади у Вашингтоні

Вашингтон. — Користаючи з рішення Найвищого Суду ЗСА, яким скасовано дотеперішні обмеження в пікетуванні таких чи інших будинків й установ і дозволено відбувати цього роду демонстрації безпосередньо при вході до них, відомий жидівський діяч і довголітній в'язень совєтських концентраційних таборів і тюрем Авраам Шіфрін провів у п'ятницю 9 січня ц. р. пресову конференцію при вході до совєтської амбасади у Вашингтоні. Оточений поліцією А. Шіфрін поінформував присутніх американських журналістів про сучасне становище в СССР, зокрема про переслідування совєтським режимом жидівських та інших дисидентів. У своїй промові А. Шіфрін говорив про Білий Дім у Вашингтоні, який є символом свободи і про дім убивників на Кремлі, осідок тих, що хочуть знищити свободу. Виступ А. Шіфріна був передаваний через радіо. Столичний щоденник „Вашингтон Пост" подав у своєму виданні з 10 лютого повідомлення про виступ А. Шіфріна разом із фотографією його виступу під совєтською амбасадою.

В днях 1 і 2 лютого А Шіфрін виступав із зізнаннями про совєтську загрозу для ЗСА перед сенатською комісією для справ внутрішньої безпеки. Свої зізнання А. Шіфрін продовжуватиме у вівторок 20 лютого ц. р.

В Ню Йорку засновано Конґрес Російських Американців

Ню Йорк. — Після довгих підготовних заходів тут відбувся в днях 10-11 лютого установчий з'їзд російських американців, на якому засновано Конґрес Російських Американців та обрано його керівні органи. Головою Конґресу обрано дотеперішнього голову Ініціятивної групи Е. Александрова з Ню Йорку. Як інформує „Новоє Русскоє Слово" з 13 лютого, в працях з'їзду взяли участь тридцять й один повноправний делеґат, які репрезентували російські громади дев'яти американських стейтів: Вірджінії, Каліфорнії, Коннектикату, Міннесоти, Мериленду, Ню Йорку, Ню Джерзі, Массачусетсу, Пенсильвенії та Дистрикту Колюмбії. 28 делеґатів були допущені з правом дорадчого голосу. Нарадами з'їзду проводив М. Шатов. З'їзд розглянув звідомлення Ініціятивної групи, а також проєкт статуту Конґресу, який був прийнятий після довшої дискусії. В статуті сказано, що „Конґрес Російських Американців являється громадською організацією громадян ЗСА російського етнічного походження, а також тих громадян ЗСА, які вважають себе росіянами". Конґрес має за завдання дбати про розвиток російської культурної і духовної спадщини та піклуватися „правними, економічними і культурними інтересами російських американців". Конґрес є позаполітичним, але стоїть на протикомуністичних позиціях. Членами Конґресу можуть бути всі американці російського походження і росіяни, які не є комуністами. З приводу відбутого з'їзду і створення Конґресу цитована газета пише, що „росіяни являються одинокою національною меншістю ЗСА, яка не має свого представництва, яке могло б дбати про їх національні, економічні, культурні й інші інтереси".

ВІДБУЛАСЯ РІЧНА СЕСІЯ РАДИ МИТРОПОЛІЇ УПЦ

Бавнд Брук (Д-р М. Д.). — осередку Митрополії і Консисторії Української Православної Церкви (УПЦ) в ЗСА відбулася 8-10 лютого ц. р. чергова сесія Ради Митрополії, яка, під проводом Митрополита та Єпископів, є найвищим керівним органом управління діловодства Церкви між її Соборами. Сесію відкрив і нею проводив Митрополит Мстислав при участі Архиєпископа Марка та Єпископа Константина і при повному складі Консисторії та 14-ох членів Ради Митрополії.

Із звітів Консисторії, які подав її голова о. протопр А. Селепина, виказалось, що бюджет було виконано, як передбачено, хоч і були помітні труднощі у початках реалізації закупу додаткової землі і будинків при Пантеоні і Церкві-Пам'ятнику у Бавнд Бруку. Після поборення початкових організаційних недоліків збірка на цю нову посілість пішла, як і очікувано, а тому у фінансових справах Консисторія виз'язалась повністю. У цій справі Митрополит висловив опінію, що наша православна громада тепер може бути лише горда за ці чергові досягнення. Існують ще поважні фінансові зобов'язання за придбання цієї посілости але, як виказували звіти із місць, збіркові акції ще продовжаються, а крім цього Консисторія робить заходи засобами наявних фондів щоб цю землю виплатити повністю у найскорішому часі. Ухвалено бюджет на біжучий рік, який уже значно вищий, як по стороні приходів, та і по стороні видатків, власне у зв'язку із новим майном.

Цікавим і приємним фактом при аналізі придбання нової посілости були дані, що на закуп і поширення осередку в Бавнд Бруку жертвувало чимало наших громадян не православного віровизнання, зокрема з-посеред професійних людей. Тут, звичайно, малося на увазі з боку таких жертводавців, що осередок цей напевно розвинеться в один із сильніших культурних центрів, що служитиме цілій громаді, що й до цього часу у багатьох ділянках він вже робив.

Сесія обговорила ряд внутрішніх проблем Церкви, винесла в цих справах різні ухвали та резолюції, які Консисторія буде реалізувати, публікуючи їх у міру потреби для виконання парафіям. Але в цій нараді, як і в попередніх, Рада Митрополії обговорювала справи, що пов'язані із церковним життям, а також деякі громадські справи, що мають вплив на загальне життя громади та всіх віровизнань. Відносно справ Української Католицької Церкви, які зараз нуртують в католицькій громаді, Рада Митрополії тим разом не забрала будь-якого становища, вважаючи, що ці проблеми суто внутрішнього характеру даної Церкви, які не належать до компетенції сторонніх чинників, будь це інша Церква, громадська установа тощо. Але в подібних справах Рада Митрополії одобрила резолюції Собору европейської УАПЦ, який відбувся минулого літа.

У питанні дальшої розбудови новопридбаної землі в Бавнд Бруку Рада доручила Консисторії покликати до життя спеціяльну комісію, обсаджену також фаховими силами, яка б негайно приступила до плянування використання цієї землі. Плянується розпочати будування дому для пенсіонованих священиків та людей, які вже у старшому віці і мають окремі заслуги перед УПЦ. Також плянується будова школи, бібліотеки, додаткового місця на архіви, канцелярії Консисторії, приміщення для Богословських курсів тощо. Виділено також буде місце на дозвілля для молоді. Для поширення цвинтаря, якого популярно звуть Пантеоном, буде мабуть, виділено додаткових біля 15 акрів землі.

Багато часу присвячено питанню шкільництва при парафіях УПЦ. Виказалось, що надія в багатьох осередках на школи українознавства загального характеру, які мали б вестись заходами УККА, — завела. Ці школи не виз'язались повністю із своїх завдань, а надія на них лише сповільнила розбудову шкіл українознавства при парафіях УПЦ. У висліді, як виказалось, шкільництво православних громад помітно підупало, число учнів

(Закінчення на стор. 5-ій)

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

В СТОРІЧЧЯ СОЛОМІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ

Ню Йорк.— Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку відзначає в цю п'ятницю, 16-го лютого, 100-річчя з дня народження славетної української співачки Соломії Крушельницької. З цієї нагоди оперовий співак, маестро Теодор Юськів-Терен, прочитає доповідь п.з „Спів Соломії Крушельницької" і подасть аналізу її пісень та арій, що будуть продемонстровані під час вечора з рідкісних грамофонних платівок. Початок — год 7:30 веч.

Д-Р М. ВОСКОБІЙНИК ДОПОВІДАТИМЕ В УВАН

Ню Йорк. — Історична Секція Української Вільної Академії Наук у ЗСА відбуде в неділю 18 лютого ц. р. наукове засідання з доповіддю д-ра Михайла Воскобійника, професора історії Коннектикат Стейт Уніве рситеті на тему „Розвиток націоналізму серед не-російських народів перед революцією 1905 року". Відбудеться засідання у приміщенні УВАН при 206 Вест 100-вул. в Ню Йорку. Початок о год. 4-ій по пол.

ЮЛІЯНА ОСІНЧУК ВИСТУПИТЬ В НЮ ЙОРКУ І ЧИКАГО

Ню Йорк. — Фонд Українських Студій в Гарварді інформує, що талановита студентка славної Джуліярд Музичної Школи в Ню Йорку, яка раніше студіювала гру на піяні в Парижі, Юліяна Осінчук, гратиме на двох власних концертах, а саме 1-го квітня 1973 р. в Ню Йорку, а 15-го квітня ц.р. в Чикаґо. Ввесь прибуток призначений на фонд Українського Дослідного Інституту Гарвардського Університету. Точніші інформації й програма концертів будуть проголошені пізніше.

ІНЖ. РОМАН КОС, ВІДОМИЙ ГРОМАДЯНИН, ПОМЕР У ЧИКАГО

В останній хвилині, як це видання „Свободи" вже було готове до друку на пресі, з Чикаґо наспіла сумна вістка, що у вівторок, 13-го лютого, там помер на 65-ому році життя відомий наш професіоналіст - громадянин інженер лісництва св. п. Роман Кос, осиротивши дружину Олену з Верґановських, сина Михайла з родиною, сина Ярослава, дочку Євгенію, сестру Лідію з мужем Романом Олесницьким та ближчу і дальшу родину. Панахиди в четвер і п'ятницю, 15 і 16-го лютого, о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Музики, а похорон в суботу, 17-го лютого, о год. 10-ій ранку з похоронного заведення до церкви св. Володимира й Ольги та опісля на цвинтар св. Миколая.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На новому етапі

Окреслення „нового етапу" у нас досить часто вживається, більше чи менше оправдано, і на нього — у нашій оцінці — цілком оправдано заслуговує обраний недавнім XI Конгресом українців Америки теперішній Український Конгресовий Комітет Америки. Переконливим доказом цього було останнє засідання його Ради Директорів, що відбулося з кінцем минулого тижня в Ню Йорку.

Очевидно, що в УККА залишилося багато з минулого, не тільки осіб у проводі, але й всіляких традицій-звичок, однаково позитивних, як і сумнівних. Іншими словами: не сталося в УККА ніякої „революції", але зайшов цілий ряд змін, які в багатьох відношеннях заповідають і випрадують цей новий етап.

Коли мова про теперішній особовий склад УККА, то до таких досвідчених та випробуваних діячів, як президент проф. Лев Добрянський, віце - президент Иосип Лисогір чи екзекутивний директор мгр Іван Базарко та ряд інших, прийшли молода й енергійна касирка мгр Уляна Дячук, більше ніж полбавені в Екзекутиві представники наших професіоналістів інж. Роман Глібей та д-р Антін Жуковський, представниця молоді пані Христя Кульчицька. Політична Рада вже в короткому часі переконливо доказала, що під проводом проф. Івана Вовчука та з рядом нових осіб вона справді є і політичною і радою. Це саме стосується і до Ради Директорів, останнє засідання якої належало до найбільш ділових і багатих на рішення.

Нове надійне поповнення керівних органів УККА уже в перших місяцях їх урядування потвердило цей новий етап і в плануванні та діяльності. Короткі виступи-доповіді президента Екзекутиви і голови Політичної Ради на останньому засіданні Ради Директорів не тільки чіткіше з'ясовували нову ситуацію, чи — як це було сказано — нові „політичні вітри", але рівночасно і концепцію нашої дії, встановлюючи чіткіше і порядок вартостей.

Кілька місяців, що ділять нас від XI Конгресу, ще не дають перспективи для конкретних тверджень, але таки дозволяють на висловлену тут опінію про новий етап, не зважаючи на деякі залишки та пересуди з минулого. Досягнена під час Конгресу поширена внутрішня консолідація, майже виключення притаманної для кількох попередніх Конгресів партійної розгри, як і свідомість нових „політичних вітрів" — збільшеної загрози не для нашого народу на рідній землі, так і для української діяспори, посилена активність і ініціятива для ряду почин-ів збоку молоді, величезний подвиг нашої громади в акції за встановлення Центру Українських Студій в Гарварді — все це фактори, що зумовили і цей новий етап в УККА, про який мова.

Тільки дальша активність Українського Конгресового Комітету Америки та постава всієї нашої громади зможуть випрадати цю нашу оптимістичну опінію та передбачування. Громада бо, як і все в житті, не може стояти на місці, і від неї самої залежить дальший розвиток або занепад. Думаємо, що, оцінюючи теперішній стан та тенденції в нашій громаді, навіть скептики прийдуть до переконання, що ми таки справді на новому етапі розвитку.

Ще одна спроба

Не зважаючи на досить велику кількість і багатодесятирічне перебування російської еміграції у ЗСА, росіяни не мали досі своєї центральної організації, такої, як її мають поляки, словаки й інші етнічні групи у ЗСА, як українці Український Конгресовий Комітет Америки та подібні центральні репрезентації, що існували і діяли перед ним.

Перший з'їзд російських чи „русских" (як вони себе визначають) американців відбувся після багатьох років підготови, безуспішних почитів і довготривалих дебат при досить невеликому зацікавленні і ще слабшій участі самих же росіян. В „Первому установчому з'їзді Конгресу русских американцев" взяли участь всього тридцять один делегат — представники 21 відділу з дев'яти стейтів та дистрикту Колумбії ЗСА. Якщо порівняти таку кількість учасників з'їзду, додаючи до них ще 28 „дорадників", які не мали права рішального голосу, із кількістю учасників Першого Конгресу Українців у ЗСА, що відбувся в травні 1940 року з участю 805 делегатів із 168 місцевостей, то теперішній російський з'їзд представляєся досить мізерно. Ще слабше виглядають росіяни, коли взяти для порівняння теперішній склад УККА із його 92 відділами, 61-им центральним товариством та організацією і 824 їх низовими клітинами.

З евентуальною метою приховати від публічної опінії малочисельність свого складу, Конгрес Російських Американців прийняв за свою організаційну засаду індивідуальне членство, а не представництва відділів чи організацій, як це є в інших національних центральних організаціях у ЗСА. Згідно з прийнятим на з'їзді статутом, членом Конгресу Російських Американців може стати кожний американський громадянин російського походження, що досяг 18-го року життя. Щоб збільшити кількість свого членства, Конгрес має об'єднувати не тільки громадян ЗСА російського походження, але й тих громадян, які „вважають себе за росіян". Така настанова вказує на тенденцію ініціяторів Конгресу притягнути до нього будь-яким шляхом також людей інших національностей, які входили колись у склад Росії і яких провідні російські еміграційні кола вважають ще й досі за „росіян" чи й навіть „русских".

Спроб створити центральну російську репрезентацію у ЗСА в минулому було вже багато. Всі вони не мали успіху. Короткотривалими були конкретні організаційні почини, хоч їх старалися реалізувати впливові й популярні російські діячі, такі, як, наприклад, князь Белосельський. Побажати, щоб новостворений Конгрес був активним, не тільки в організаційному відношенні, але і в настанові до минулого і сучасного в дусі ідеалів волі і справедливости для всіх.

ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНОЇ КОНТРОЛІ У В'ЄТНАМІ

Не зважаючи на те, що від часу підписання договору про перемир'я у В'єтнамі і введення в дію Міжнародної Контрольної Комісії минає вже три тижні, у Південному В'єтнамі не припиняються воєнні дії. Як до 27 січня, так і тепер у боях гинуть вояки обох В'єтнамів, а Міжнародна комісія не має реальних можливостей розпочати працю і зайняти визначені договором контрольні пункти у Південному В'єтнамі. З різних сторін можна почути голоси, що фактично перемир'я у В'єтнамі уможливило тільки американцям „з честю" залишити В'єтнам, але на хід боротьби за контролю над В'єтнамом це не матиме вирішального впливу. Існує тільки одна можливість, а саме, що наголос з безпосередньої збройної боротьби буде перенесений на боротьбу політичну.

На цю тему цікаві спостереження поробив польський автор проф. Мечислав Манелі, який свого часу був членом і головою польської делегації у Міжнародній Контрольній Комісії у В'єтнамі. Проф. Манелі залишив Польщу в 1968 році і від того часу перебуває в ЗСА, викладаючи міжнародне право у Квінс коледжі. В 1971 р. появилася у видавництві Гарпер його книга „Війна переможених", у якій він дав всебічну аналізу ситуації у В'єтнамі і в'єтнамської війни, як подібного явища конфлікту між світовими потугами: СССР та ЗСА, а також конфлікту між СССР та Китаєм. Тепер на сторінках польської газети „Нови Дзєнник" з 3-4 лютого проф. Манелі опублікував статтю п. н. „В'єтнамський договір і перспективи м і ж н а р о д н о ї контролі", займаючи становище до найновіших подій у В'єтнамі.

Війна і замирення не розв'язали ніякої проблеми

Ані довголітня війна у В'єтнамі, ні договір про перемир'я з 27 січня не принесли чогось такого, що перерішило б в одному чи іншому напрямку долю В'єтнаму. „Ні одна з важливих проблем не знайшла остаточної розв'язки, пише Манелі, нічого не закінчено, тільки ціла в'єтнамська справа увійшла в нову розвиткову стадію. Війна у В'єтнамі не закінчилася військовою перемогою ні одної зі сторін. Заключено тільки політичний компроміс. Кожний компроміс відзначається тим, що кожна зі сторін, не маючи змоги похвалитися повною перемогою, має право твердити, що досягнула засадничі цілі. Це можна сказати і про в'єтнамський договір".

„У висліді війни американцям вдалося зупинити похід комунізму в Азії, і на сучасному етапі не грозить комуністична агресія ані Індонезії, ні Бірмі, ні Сіямові" — пише Манелі. Не вдалося, однак звільнити В'єтнам від комуністичної загрози зсередини, навпаки, договір створив для в'єтнамських комуністів догідні умови для розгортання діяльности і для політичної боротьби. Мало того, цей договір дозволяє перебувати у П і в денному В'єтнамі північнов'єтнамським збройним частинам, а брак точно визначеної демаркаційної лінії поміж Південним і Північним В'єтнамом унеможливить зліквідувати „рухомість" ситуації. Все це комуністи здобули, пише Манелі, коштом велетенських жертв, але „з точки зору їх етики" ці жертви себе виправдують, „бо політичні цілі оправдують застосовані методи і засоби".

На думку Манелі, „Південний В'єтнам вступив у стадію політичної боротьби, яка охоплює всі ділянки життя. Якщо пощастить зберегти крихке перемир'я, тоді збройні дії будуть цілком заступлені політичною боротьбою. Закінченням цієї боротьби мають бути вибори, в яких згідно з договором в'єтнамці вирішать питання об'єднання найперше Південного В'єтнаму, а відтак об'єднання цілої країни".

Міжнародна контроля

На такий чи інший розвиток подій у В'єтнамі може мати вплив М і ж н а р о д н а Контрольна Комісія, і-це мали на увазі американці, вимагаючи Комісії числом 5,000 осіб. З важливости ролі Комісії здавали собі справу також північні в'єтнамці, які заздалегідь хотіли перетворити її у неефективний чинник, пропонуючи, щоб ця Комісія не мала більше ніж 250 осіб. Компроміс в тому випадку має своє вимовлення: бо 1160 осіб можуть з деяким успіхом виконувати наложені функції, якщо обидві сторони — Південний і Північний В'єтнам — будуть готові з Комісією співпрацювати.

Спираючися на власний довголітній досвід у В'єтнамі, Манелі досить песимістично оцінює вигляди і можливості Міжнародної Комісії. Аналізуючи ситуацію країн, які є членами Комісії (Польща, Угорщина, Канада і Індонезія), Манелі приходить до висновку, що ні одна з них не буде заінтересована, щоб стислим додержуванням постанов договору шкодити у своїх взаєминах чи то з ЗСА чи з СССР, чи з комуністичним Китаєм. Крім того, а це найважливіше, Ганой і в'єтнамські комуністи не мають довір'я до польської і угорської делегацій, вважаючи Польщу і Угорщину „складовою частиною . . . осі Москва-Вашингтон". Канада ж заінтересована у добросусідських взаєминах з комуністичним світом, а Індонезія, як кожна азійська держава, принципово не виступатиме проти Китаю.

В такій ситуації, твердить Манелі, для М і ж н а р о д н о ї Контрольної Комісії найдоцільнішим буде стати на „шлях бездіяльности", бо кожна інспекція, кожний розгляд скарги буде причиною подібного конфлікту, а цього кожна делегація в Комісії буде намагатися уникати за всяку ціну. Манелі не вірить, що Комісія матиме будь - які можливості ефективно контролювати територію і навіть до цього не буде змагати. В оцінці Манелі, „збереження миру у В'єтнамі буде залежати не від Комісії, а від усяких інших міжнародних чинників і також від внутрів'єтнамської ситуації. У сприятливій ситуації Комісія могтиме відіграти конструктивну, але обмежену, ролю. У випадку несприятливого р о з в и т к у Комісія сама стане однією з жертв відновлених воєнних дій".

Порівнюючи с п о с т е р е ження і оцінку проф. Манелі з найновішими подіями у В'єтнамі і з трудющами, на які вже натрапляє Міжнародна Комісія, з публічними заявами і вимогами речників Південного і Північного В'єтнаму, з голосами китайської і к о м у н і с т и ч н о ї і совєтської преси, мусимо прийти до висновку, що реальний його погляд на можливі шляхи розвитку внутрішньої ситуації цілком реалістичний. Насправді вигляди на те, щоб у В'єтнамі дійшло до справжнього замирення — —дуже малі. Умови паризького договору такі, що всім сторонам дають повну свободу руху і діяння по лінії власних інтересів, і це одне вже перекреслює надії на мир. У В'єтнамі переможе та сторона, яка виявить найбільше ініціятиви й підприсмливости і яка не буде числитися з такими чи іншими постановами договору, а одночасно матиме силу накинути свою програму і свою волю цілій країні.

м. с-ий

Роман Завадович

ЖІНОЧІ ПРІЗВИЩА

Українські прізвища с іменниками або прикметниками в їх найрізноманітніших словотворних формах. Прикметникові прізвища мають у своїм складі категорію, на яку нам слід звернути особливу увагу. Це такі прізвища, як, наприклад, Іван Веселий, Микола Зарічний, Павло Кривий, Петро Білий та ін. — всі вони мають здебільша вид звичайних якісних прикметників. Відмінювання цих прізвищ не є для нас ніякою проблемою. Але, як нам бути, коли носіями цих прізвищ є жінки? Чи дружина або дочка Івана Веселого має називатись Марія Весела чи Марія Веселий, а дружина або дочка Петра Білого — Ганна Біла чи Ганна Білий?

Це питання виникло щойно на переселеннях, де панують інші публічні мови й де наші прізвища опинилися на чужомовних документах. У протилежність до слов'янських мов західноєвропейські мови (в тому числі англійська, що є публічною також у ЗСА та Канаді) не знають відмінювання іменників - прикметників, тож і прізвища в них не відмінюються. Подібно і з іншими мовами: по - е с п а н с ь к о м у чи по - німецькому пишемо й вимовляємо в усіх відмінках Maria Weselyj, Vira Rudyj або Anna Bilyj, бо в цім випадку наші прізвища підпорядковані духові й граматичним нормам чужих мов.

В Україні такої проблеми не було, бо туди не сягали впливи чужих мов. Тут, на переселеннях, затрачуючи подекуди достатнє знання й відчуття духа рідної мови, заводимо неправильні форми типу Марія Веселий у називному й залежних відмінках (род. Марії Веселий, оруд. Марією Веселий) — іншими словами, дуже неселий приклад калічення мови. У граматиках та інших мовознавчих працях, написаних в Україні, автори навіть не уважали за потрібне заторкувати тему відмінювання жіночих прізвищ, що походять від якісних прикметників. Часом хіба згадували про подібну категорію прізвищ, що походять від присвійних прикметників. І так, проф. О. Синявський у своїх „Нормах української літературної мови" (Українське Видавництво, Львів 1941, стор. 66), згадуючи чоловічі прізвища Драгоманів і Солошин (себто на -ів та -ин), подає відповідні їм жіночі форми: Драгоманова, до Драгоманової, з Драгомановою, Солошина — до Солошиної і т. д. В світлі цього правила такі прізвища в теперішнім щоденнім вжитку не звучать правильно, коли говоримо чи пишемо, наприклад, Ольга Василишин (треба: Василишина) або Юлія Паньків (треба: Панькова).

На скитальщині, видно, вже виявилася потреба ці справи докладніше з'ясувати. Тож в „Українському правописі" П. Оксаненка, апробованому Відділом Культури й Освіти при Центральнім Представництві Української Еміграції (Авгсбург, 1946) у розділі „Українські жіночі прізвища" (ст. 41) читаємо: „Коли чоловіче прізвище — прикметник, то жіноче прізвище буде той же прикметник жіночого роду: Степовий — Степова".

Є в нас на переселеннях жінки - письменниці з прізвищами згаданої категорії: Докія Гуменна, Леся Храплива, Олена Звичайна. Вони ніколи не називали себе Гуменний, Храпливий, Звичайний. Не треба цього робити й усім іншим жінкам. Вносити до української мови невластиві їй граматичні норми в правописі прізвищ лише тому, що вони так записані в чужомовних документах, не слід. Важко зрозуміти, чому деякі жінки вперто обороняють ці невластиві форми, роблячи їх виправлення нерідко предметом особистої образи.

Рідну мову на еміграції мусимо зберігати в поправнім, нескаліченім виді.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОМИЛКА НЕ ВИПРАВИТЬ ПОМИЛКИ

У „Свободі" з 2 лютого ц. р. появилась на 5-ій сторінці замітка під заголовком „3-ій, а не 4-ий Універсал". Автор цієї замітки „виправляє" підпис під фотографією, вміщеною в „Свободі" ч. 13 з 20 січня 1973 р., мовляв, це „проголошення не 4-го, а 3-го Універсалу. 4-ий Універсал проголошено о 0,25 годин 25 січня 1918 р. не на площі, а на Малій Раді в приміщенні Центральної Ради... Свідком того проголошення був я і тому добре знаю цю подію. В. Филонович".

Помилка не виправить помилки. Фото у „Свободі" ч. 13 з 20 січня ц. р. підписане не так, як подає п. В. Филонович, що це проголошення 4-го Універсалу, а так: „Представники Центральної Ради з президентом проф. Михайлом Грушевським на чолі та Генерального Секретаріяту на Софійській площі після проголошення 4-го Універсалу 22 січня 1918 р."

Цей підпис також неправильний. Це — фото учасників 3-го У к р а ї н с ь к о г о Військового З'їзду, що відбувався в Києві 20 жовтня (2/XI) 1917 року в приміщенні цирку. Посередині Симон Петлюра і голова Української Центральної Ради проф. Михайло Грушевський. На фоті виразно виділяються військовики своєю уніформою, а осіб в цивільному дуже небагато.

Військовий З'їзд припинив свою працю 26 жовтня (стар. ст.) 1917 р. З його делегатів зформовано полк охорони Республіки, а командиром полку призначено полковника Капкана. (Див. Календар УНСоюзу за 1968 р., ст. 68).

3-ій Універсал був проголошений 7 (20) листопада 1917 року.

Тут ідеться не про фото, а про історичну дату 22 січня 1918 р., як дату обнародування 4-го Універсалу.

Пан В. Филонович пише, що проголошення відбулось о 0,25 години 25 січня в помешканні Центральної Ради.

Проф. Яків Зозуля в Календарі історичних подій, видання 1967 року подає, як свідок тих подій таке:

„9 (22) січня. Вівторок. Мала Рада виготовляє 4-ий Універсал. Подано три проєкти: Г р у ш евського, Винниченка і спільний М. Шаповала і М. Салтана. Усі були прочитані і передані до Конституційної комісії. Обговорення і у с т а лення тексту забрало час аж до ночі з 24 на 25 січня. О 12 год. 20 хв. голова Центральної Ради проф. М. Грушевський повідомив, що Мала Рада виготовила остаточний текст 4-го Універсалу. Тоді всі встали і проф. Грушевський відчитав Універсал. Це було вже у Великій Залі Центральної Ради".

Це саме подав другий учасник тих подій, Михайло Ковалевський (див. „Діло" ч. 239 з 15/XII 1934 року).

Дух нашої державности, проголошеної 4-им Універсалом 22 січня 1918 р. як Суверенної, Незалежної Української Держави, закоренився в наших серцях.

На цій даті виховується молодь протягом 55 років. Цю дату згадується по всіх публікаціях, де мова йде про 4-ий Універсал. Тому, думаю, робити натиск на пресу, щоб як дату проголошення 4-го Універсалу подавати 25-го, а не 22 січня, не слід. В цій даті сила, а в ідеї, яка причинує нашому народові у його боротьбі за визволення.

І. Ш-вич

Патерсон, Н. Дж.

В Мельборні видано збірник матеріялів про Другий Здвиг Українців Австралії

Мельборн, А в с т р а л і я. — Заходами й коштом Союзу Українських О р г а н і з а ц і й Австралії (СУОА) появився тут з кінцем минулого року збірник матеріялів про Другий Здвиг Українців Австралії, що відбувся в днях 9-11 квітня 1971 року в Мельборні. На зміст цього видання склалися: програма здвигу, доповіді, що були виголошені на відбутих у рамцях з'їзду конвенціях, звідомлення з улаштованих імпрез тощо. Відбувався Здвиг для відзначення сторіччя з дня народження Лесі Українки та 20-ліття поселення українців в Австралії під проводом окремого ділового комітету, що його очолював культурно-освітній керівник СУОА Микола Глуховеря, як голова, разом із головою СУОА Мирославом Болюхом та головою Української Громади Вікторії Іваном Кирликом. У збірнику вміщено, крім програм Здвигу, звідомлення з улаштованих в його рамцях виставок — народного мистецтва, образотворчої та української ікони, текст доповідей голови Союзу Українок Австралії Софії Ваврик та Марії Ковшик про Лесю Українку, огляди діяльности українських жіночих організацій в Австралії, текст виголошеної представником НТШ Дмитром Нитченком доповіді п. н. „Леся Українка в спогадах сучасників" та доповідь Степана Міська про НТШ в Австралії і справу поставлення пам'ятника Т. Шевченкові в Канберрі, інформації про розвиток і діяльність Спілки Образотворчих Мистців Австралії, Української Центральної Шкільної Ради, Братства кол. Вояків 1 У. Д. УНА, як також матеріяли головної сесії Здвигу, що була присвячена проблемам української еміграційної молоді в Австралії і відбулася під проводом Р. Олесницького з доповідями Тетяни Вабій, Лідії Гасевської-Денес, Романа Хамули та Миколи Парюка. Завершується виданням матеріялів з громадської конвенції Здвигу — текстом доповіді голови СУОА М. Болюха про очолювання ним Союзу та т е к с т о м резолюцій, що були схвалені тією конвенцією.

БАТЬКИ! Зв'яжіть назавжди ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм краще, будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

ВИПУСК VI

Березень 1972

(34)

Переглядав також протокол дочки. В березні 54 р. виїхав до Кірова, де був 2 місяці. Після того через Свердловськ, Петропавловськ завезли до Джезказгана (пос. Кенгір) — Півд. Казахстан. Там посадили в тюрму. Лагри у тому районі мали вигляд тюремної системи. Весь лагер окружений 5-тикілометровим муром. Всередині лагеру — бараки, що закривались на ніч, також були перегороджені мурами. Невиносимі умови (сваволя, терор, безпричинні розстріли, „чудо тюрма" без доступу повітря) спричинились до того, що 16/V під кулеметним вогнем розбили тюрму і розвалили усі стіни між поодинокими бараками та окремими зонами. (Там були об'єднані три зони стільним муром).

Так я опинився в зоні серед людей. В перші дні організувалася своя самоуправа. Всю адміністрацію лагеря вигнали за зону. В перших днях прилетіли з Москви представники Міністерства внутрішніх справ і Головного управління лагерів та прокуратури. Генер. Бичков, ген. Долгіх (нач. усіх лагерів), зам. міністра Єгоров та зам. ген. прокурора Вавілов.

Висунули такі домагання: покарання виновників розстрілів 16/V, скасування вироку 25 літ, розпуску малолітніх, старців та інвалідів, надання повних прав громадянства дітям зарепресованих, відпустити рідню засуджених з поселення-домів, пустити всіх, хто відсидів 5 літ.

На ці заяви представники відповіли, що це не в їхній компетенції та вимагали припинення страйку і виходу на працю. Тоді з'язні, яких було 7 тисяч, забарикадувались проти провокацій, перестали вести дальші переговори з представниками Міністерства внутрішніх справ і прокуратури, а зажадали приїзду представника ЦК КПРС. До них приєдналися 12 тисяч в'язнів-страйкарів, що працювали на рудниках в 20 км. від Кенгіра.

В'язні стояли на такій платформі: Певні кола Сов. адміністрації, а саме: Міністерство внутрішніх справ, МГБ, прокуратура та управління (лагерів) заінтересовані в задержанні статусу кво, тобто в ім'я власних шкурницьких інтересів — стараються зберегти в такому стані, як є, тюрми, лагри і поселенців та переселенців, щоб жити паразитами на їх тілах. В противному разі вони (всі, хто працює в перечислених міністерствах та установах) мусіли би заробляти кусок хліба в поті чола.

Для того, щоби задержати максимальну кількість в'язнів та репресованих, стараються різними провокаціями доказати небезпеку розпуску в'язнів, непоправність їх і т. п.

В'язні заявили, що ці міністерства завжди виходили ворогами народу, які вічно кували зло, сіяли ненависть та провокації. З їхніх рядів вийшов Ягода, Єжов, Берія, Рюмін та ін. Тому в'язні не бажають дальше говорити з тими, що десятки літ купались в людській крові, яких одиноковою журбою — є як краще збудувати тюрми та міцніше закувати народ.

Страйк тягнувся до 26/VI. На протязі того переконували голосниками і рупорами жовнірів, щоби не стріляли в своїх батьків, братів і рідних, бо вони ж є дітьми селян і робітників. Серед них нема синів генералів і міністрів, і батьки їх (селяни) не носять перед собою животів, як їхні офіцери, та не їздять по курортах.

26 червня в 4 год. ранку вірвались танки, за ними армія, змісили, закидали гранатами, посіяли кулеметами і так (як пізніше сміялись чекісти) КПРС задовільнила прохання в'язнів. Тих, що лишилися в живих, відправили на Колиму. В порті Ваніно держали нас два місяці. Хвороба помогла мені з інвалідами виїхати з Магадану сюди, де я є зараз. На жаль ця траса, що тягнеться на сімсот км. (з Тайшета до Лени), належить до найгірших місць ув'язнення в Сов. Союзі. От цього року ще у липні місяці, тих, що не хотіли висіти в штрафному лагері (бо таки безправно і протизаконно везли), посіяли кулеметами по закритих вагонах, пізніше розбили вагони і живих витягали тіла.

Безнастанні етапи мають служити методом тримання в страху і послуху. Дуже жалую, що виїхав з Магадану. Ніде нема таких свинств, зловживання і безправ'я як тут.

Кривди — свідомо — я нікому ніколи не вчинив. Якщо я прийшлось кому переживати із-за мене, то всупереч моїм бажанням, стремлінням і намірам. Чуюся спокійним, бо моя совість чиста, бо то, за що вже прийшлося багато страдати особисто — називається правдою.

Почуття справедливости у власних вчинках завжди буде джерелом рівноваги та спокою душі.

Як отримаєте це, прошу зараз же сповістити. Крім сказаного, нічого більше не маю проти мене. А це я вважаю, є справою совісті кожної людини.

Доки буде панувати несправедливість, брехня, кривда, утиск — доти мені буде погано жити, бо я буду з тим боротись. А тому, що найчастіше силу мають ті, що послуговуються перечисленим, значить завжди будуть держати в заперті тих, хто виступає проти.

Завжди лишаюсь Ваш

(підпис)

Залучую Вам кілька слів, написаних до мене. Певно буде Вам цікаво. Спішу, бо невадліно ідуть.

(Кінець)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1972 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(17)

7. Дискусія над звітами

Головний предсідник Йосип Лисогір ствердив, що на цьому звіті закінчилося остаточно звітування і тепер на порядок нарад приходить точка сьома, а саме дискусія над звітами.

Директор Союзівки п. Володимир Квас прохає, щоб коли є які питання до нього, поставити їх тепер, бо він має багато зайнять. Ухвалено перевести найперше дискусію над звітом про Союзівку.

До дискусії зголосилися такі головні урядовці: п-ні Марія Душник, М. Кальба, І. Винник, сен. П. Юзик, С. Гавриш, д-р А. Чопик, д-р Б. Футей, проф. І. Телюк, проф. В. Гнатюк, В. Дідюк, інж. С. Куропась, д-р М. Данилюк, д-р І. Скальчук і М. Кальба.

Пані М. Душник запитує, чи нові корти будуть відповідати всім вимогам тенісового реґуляміну. П. Квас це потверджує. Пан Кальба запитує, чи вистачає кімнат в сезоні, на що п. Квас відповідає, що звичайно їх бракувало, але в минулому році їх вистачало.

Іван Винник стверджує, що в господарці Союзівки є значна поправа і що гроші, призначені на поліпшення Союзівки та ремонти, використано добре. Сенатор Павло Юзик підмічує, що є місяці постійно дефіцитові. Пересічний кошт утримання Союзівки впродовж одного місяця становить 12.000 дол. Тому думає, що може варто було б Союзівку вести тільки в часі літнього сезону. В. Квас вияснює, що поодинокі місячні дефіцити не слід брати до уваги, бо, наприклад, у січні платиться великий податок, в лютім закуповується товар уже на сезон, щоб купити його дешевше, отже видатки в данім місяці відносяться до цілого року. С. Гавриш пропонує збільшити прибутки і активність Союзівки, пропаґуючи щотижня вікендові прогулянки поодиноких союзових осередків на Союзівку. Д-р Анна Чопик пропонує декілька поліпшень на Союзівці. Д-р Б. Футей цікавиться, чи не можна було б обнизити податків, тим більше, що є акція обниження податків, зокрема шкільного. Треба вживати в цьому напрямі заходів, спираючись на тому, що Союзівка є власністю братської допомогової організації.

Проф. І. Телюк, член Комісії для Союзівки, каже, що до нього доходили деякі жалоби, зокрема від секретарів та союзових діячів, які не були відповідно прийняті на Союзівці. В. Квас інформує, що постійно старається про найкраще приймання усіх гостей Союзівки, зокрема Союзових діячів. Проф. В. Гнатюк підкреслює велику ролю, яку відіграє Союзівка для нашої молоді, тому вважає, що Союзівку треба вдержати на високому рівні. В. Дідюк підкреслює вагу Союзівки в організаційній праці, зокрема у приєднуванні нових членів. На його думку, некорисно відбивається на Канаді те, що не приймають канадських студентів на літню працю на Союзівці.

Інж. Степан Куропась радить бути об'єктивним і не вірити, що Союзівка буде колинебудь самовистачальною, хіба, будуть якісь окремі прибуткові акції. Колись він пропонував набути коло Союзівки більшу площу і створити там загальноукраїнський цвинтар. Запитує, як стоїть справа з будовою церкви. Щоб Союзівка була самовистачальною, на його думку, треба дбати про якісь прибутки позаготелевими.

Д-р М. Данилюк запитує, що зроблено, щоб поліпшити житлові умови для курсів, що їх влаштовується щороку на Союзівці. В. Квас інформує, що дещо зроблено, наприклад, основно відремонтовано „Львів", а втім, про це напевно буде звітувати Культурна комісія.

Д-р І. Скальчук запитує, чи можна приміщення Союзівки використати під конвенцію. В. Квас відповідає, що теоретично так, але при певних умовах, а саме, щоб частина делеґатів примістилася в сусідстві Союзівки, бо вона сама не може дати всім приміщення. Д-р Скальчук підкреслює потребу використовувати сусідні лещетарські терени на те, щоб лещетарі, приїжджаючи на лещета, могли перебувати на Союзівці. Питається, чи Союзівка не могла б влаштувати окремий лещетарський витяг. Директор В. Квас відповів на це неґативно. Останнє питання дискутанта: чи не слід було б частину ґрунту Союзівки продати під оселю чи приміщ для поодиноких членів Союзу. Головний предсідник Йосип Лисогір інформує, що такої площі ми не маємо, зате має 4.500 акрів у безпосередньому сусідстві Союзівки Наукове Товариство ім. Шевченка, яке могло б свій ґрунт парцелювати. В околиці Союзівки є вже 200 українських домів.

М. Кальба дораджує зацікавитися можливістю купна малого автобуса, щоб возити ним гостей Союзівки на лещетарські терени. Можна сподіватися, що тоді більше лещетарів буде перебувати, бодай в часі кінця тижня, впродовж зими, на Союзівці.

На цьому закінчилася дискусія над звітом про Союзівку і розпочалася загальна дискусія над усіми іншими звітами. Головні урядовці погодилися на тому, що не слід ділити дискусії на запити і дискусію, а сполучити їх разом, і що дискусія має бути над звітами усіх головних урядовців.

До дискусії зголосилися: інж. А. Дорошенко, мґр. І. Геврик, проф. М. Куропась, д-р І. Скальчук, д-р М. Данилюк, інж. С. Куропась, пані Марія Демидчук-Чучман, В. Дідюк, Д. Попадинець, п-і Анна Гарас, В. Запаранюк, Т. Шпікула, І. Іванчук, проф. І. Телюк, А. Джула, Я. Падох, д-р Б. Футей ,д-р Анна Чопик, М. Кальба, С. Гавриш, Р. Слободян, мґр І. Винник, Є. Репета, п-і Марія Душник, В. Сохан, мґр Уляна Дячук і Т. Шмаґала.

Інж. А. Дорошенко запитує головного предсідника, хто повинен накреслювати основні пляни і зміни в організаційній праці, Екзекутива чи Організаційна комісія, а головного секретаря запитує, чому не затруднено й досі його організаційного асистента, хоч це було схвалено.

Мґр. І. Геврик запитує Я. Падоха, чому немає його прізвища поміж т. зв. будівничими УНСоюзу, коли він в минулому році здобув 11 членів.

Проф. М. Куропась просить головного предсідника пояснити, чи потрібно дому УНС в Джерзі Ситі, що зроблено в справі перешкод, зв'язаних із новим будинком в УНСоюзі, та в справі змін, запляннованих Культурною комісією в способі ведення українознавчих курсів на Союзівці; вважає, що потрібно змінити стиль адміністраційної праці в УНСоюзі. Головного секретаря запитує, чи він має загальний плян організаційної праці; чи для дальшого росту УНСоюзу не треба, щоб обласні організатори були професіоналістами; які вишкільні курси запляновано для них та чи з уваги на зміни, які зайшли в УНСоюзі, не слід змінити стиль праці в тім теж і кореспонденції і підходу до кандидатів на членів. Далі запитує сен. Юзика, чи він має плян організаційної роботи для Канади, а тому, що останній рік у Канаді був недобрий, які є засоби на поправу. Заступника гол. предсідника проф. Телюка запитує, чому він домагається окремого референта в Головній Канцелярії для публічних зв'язків, для чого це потрібне і як його праця мала б виглядати.

Д-р І. Скальчук просить головного предсідника пояснити ,чому на бенкеті Української Православної Церкви в ЗСА не було офіційного представника УНСоюзу хоч на ньому було 5 членів Головного Уряду, і чому потім один головний урядовець за це гостро атакував УНС; чому так пізно зголошено представника УНСоюзу до Почесного Комітету святкування 80-річчя Кардинала Йосифа; чи Екзекутива перестерігає постанови 29-го параграфу статуту в справі конфлікту інтересів екзекутивних урядовців; хто схвалив участь УНСоюзу в мешкальному домі, який будується заходами українців і порторіканців в Джерзі Ситі, і які фінансові зобов'язання несе за цю корпорацію УНСоюз. Редактора А. Драґана просить вияснити взаємовідносини і співпрацю Українського Народного Союзу та його органу „Свободи", і в справі деяких оголошень. В дальшому д-р Скальчук підмічує деякі розходження поміж числами, поданими в звіті організаційного та рекордового Відділів з 1952-53 рр. і запитує, чому не виплачено значної частини пожертв на громадські цілі, схвалених в минулому році Головним Урядом, а на суму 7.600 дол до цього часу, хоч була ухвала, що пожертви мають бути виплачені до кінця року, в якому їх ухвалено.

Д-р М. Данилюк запитує проф. І. Телюка, які джерела придбання нових членів, зокрема молоді, йому вдалося відшукати і чи в його заходах він мав успіх, про що згадує у своїм звіті. Головного секретаря Я. Падоха запитує, які витрати мав Організаційний відділ і скільки видатків припадає на кожного нового члена, зорганізованого постійним організатором.

Інж. С. Куропась запитує головного предсідника, чому Союзівка належить до його компетенції, а не до компетенції головного касира. Вважає, що „Свобода" забагато місця і уваги присвячує різним ювілеям і зверненням, зате має замало кореспондентів і їх не підшукує. Містить неактуальні статті, писані застарілим стилем, а є нові теми і нові кореспонденти. Підмічує, що минулий рік був особливо неуспішним на терені Канади, і запитує сенатора Юзика, чи не є його вина в тому, що на терені Канади не створено відповідної атмосфери. Далі підкреслює конечність співпраці з уваги на нові труднощі організаційного характеру і зростання числа тих, які дістають повну виплату своєї грамоти, але не беруть нової, або які після виплачення своєї вкладки беруть готівку, щоб примістити її на 6% у банку. Запитує головного секретаря про умови праці і перестерігає, щоб на новій конвенції не повторити минулої помилки, а саме треба вимагати, щоб конвенційні секретарі з початком кожноденної сесії читали протокол за минулий день і щоб його конвенція схвалювала.

Пані Марія Демидчук-Чучман бажала б одержати інформацію, чи була формальна постанова, що тільки ті члени, які були 5 чи більше місяців недужими, можуть одержувати підмогу. Каже, що „Свобода" запізно вміщує оголошення про померлих членів, містить задовгі клепсидри та подяки. Заявляє, що в канадських журналах появляються постійно оголошення УРСоюзу, а немає оголошень УНСоюзу.

В. Дідюк говорить про труднощі організаційної праці на терені Канади і про шкідливість песимістичних звітів. Канаді призначено придбати впродовж року 1.000 членів, це є більше як бувало в старі, добрі часи, за винятком 1966 р., коли здобула 1,154 члени, але тоді був Зорич і 13 організаторів. Коли в минулому році, 1970 р. Канада здобула 1,100 членів, то в тому числі було 273 члени, які прибули до Союзу шляхом злуки зі Союзом Українських Братств у Торонті, так що Канада на ділі в 1970 році придбала тільки 837 членів. В 1966 р. він сам здобув понад 300 членів, а тепер він один відповідає за організаційну працю і успіхи всіх 68 Відділів, а при цьому на терені Канади немає вже Канадської Канцелярії і все ще немає Союзівки, яка грає таку велику ролю в ЗСА, а в ЗСА будується 15-поверховий будинок. Перешкодою в організаційній роботі було неуділювання морґеджів. Запитує головного касира, чому не було окремого канадського фінансового звіту, хоч є дуже докладний організаційний. Питає головного касира, хто одержав і хто оформлював ті нечисленні морґеджі, які були уділені в Канаді. Головного секретаря запитує, які Округи одержали бонус за виконання своєї повної чи тричетвертинної квоти придбання нових членів у минулому році. „Був запит, що коштує член, зорганізований постійним організатором. Перевірте скромні наші платні і великі кошти. Літак до Едмонтону коштує 300 дол. Канада є величезний край".

ТЕЛЕГРАМА ДО ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА

Головний контролер д-р І. Скальчук читає текст телеграми, що його склала окрема комісія, яка має бути вислана до президента Ніксона у зв'язку з його подорожжю до Совєтського Союзу, а зокрема у зв'язку з його відвідинами Києва. На пропозицію д-ра Скальчука, піддержану В. Соханом, текст телеграми схвалено.

„Пане Президенте! Ми — Головний Уряд Українського Народного Союзу, найбільшої і найстаршої братської організації американських та канадських українців, — зібрані на своїх річних нарадах, приєднуємося до багатьох мільйонів стурбованих громадян із закликом, щоб Ви, Пане Президенте, під час відвідин у Києві, столиці України, підняли свій голос в обороні недавно ув'язнених українських інтелектуалістів. Їхні арешти — це вияв потоптання прав, ґарантованих конституціями УССР і СССР та універсальної Декларації людських прав, яку визнали всі держави-члени Об'єднаних Націй. Ми молимося за Ваш успіх і за Ваш і Пані Ніксон щасливий поворот".

Телеграму підписав гол. предсідник УНС Йосип Лисогір.

О год. 11:40 перед полуднем заряджено 20-хвилинну перерву. Після перерви о год. 12-ій вполудне дискусія продовжувалася.

Д. Попадинець запитує головного секретаря, як полагоджено його справи, про які він згадував у своєму листі в грудні минулого року, перебуваючи на Флориді, зокрема відносно висилки „Свободи". Запитує, чому не влаштовується курсів на Союзівці, хоч 6 секретарів його Округи бажають взяти в ньому участь. Слід звертати більше уваги на вишкіл секретарів і організаторів. Вважає, що квоти нових членів розподілено неелястично, бо слід брати за основу не загальне число членів, а число активних членів, місцеві обставини та число українців. Підкреслює, що тоді, як почали будувати дім УНСоюзу, перестали давати морґеджі. Якщо б будова дому мала задержати морґеджі надалі,він висловився б проти дому, бо це перешкоджає в організаційній праці. Вважає, що „Свобода" замало уваги присвячує УНСоюзові. В Канаді мало союзової пропаґанди. Наша репрезентація в Канаді є невідповідна. Це саме було в Арґентині, де були на відкритті пам'ятника репрезентовані всі Союзи, крім УНС. Підкреслює потребу частіших нарад канадського представництва.

Пані Анна Гарас заявляє, що організаційна праця минулого року була незвичайно важкою, бо її перешкоджало безробіття; люди просто боялися брати поліси. Організаційний відділ зробив, що міг. Йому повинна допомагати вся Екзекутива. Не слід у звіті головного предсідника вміщувати тільки критику Організаційного відділу. Дорікає головному предсідникові за те, що він був два рази запрошений на збори II Округи і, хоч погодився прибути, на збори не прибув, не попередивши про це. Вважає, що справи УНСоюзу повинні мати першенство перед іншими справами. Вважає, що деякі помилки в часописі утруднюють організаційну роботу. У видатках Організаційного відділу є такі, які там не повинні бути. Запитує проф. І. Телюка, як він уявляє собі поправу обличчя УНСоюзу і його братського характеру.

В. Запаранюк заявляє, що редакція „Свободи" не зберігає засади пріорітету союзових справ і тому часто вістки з союзового життя публікується запізно або взагалі не публікується. Звертається за виясненням до головного редактора „Свободи". Головного предсідника Й. Лисогора запитує, які заходи поробив, щоб деяких секретарів, які відмовляються від організування членів і співпраці з обласними організаторами, примусити до неї. Заявляє, що інколи члени Екзекутиви, які відвідують окружні збори, забувають, що на тих зборах, крім секретарів, бувають також інші члени УНСоюзу, і забагато говорять про винагороду секретарів та їхні обов'язки з уваги на цю винагороду, що уважає некорисним для УНС. Підкреслює, що збірка на листи СКВУ, на оборону людських прав на Україні йде двома шляхами, і він сам одержав одну листу з УККА, а другу з УНСоюзу, чого не повинно бути.

Т. Шпікула заявляє, що є все ще чимало суспендованих членів, і запитує, чи більшість суспендованих є ті нові члени, що їх організували секретарі чи постійні організатори. Запитує, чи УНСоюз далі уділяє гіпотечні позички, чи ні, бо це треба членам вияснити. Головного секретаря запитує, чи і які старання пороблено, щоб придбати для УНСоюзу молодих організаторів, тобто таких, які мали б кращий доступ до молоді. Врешті запитує головного предсідника, який обшир нового дому УНСоюзу, що будується.

Колишній головний контролер **І. Іванчук** пропонує головній касирці друкувати фінансовий звіт у скороченій англійській мові. Слід перевірити умови курсів на Союзівці, щоб учасники були вдоволені.

Проф. І. Телюк заявляє, що в УНСоюзі переводиться засаду централізації праці, не зважаючи на те, що це братська організація, яка вимагає децентралізованої праці та співпраці усіх членів проводу, що, зрештою, відповідає новим засадам праці і співпраці навіть поза братськими організаціями. Підкреслює брак потрібної кооперації з усіми членами Екзекутиви, а що доводить до того, що часто заступник гол. предсідника про важливі акції УНСоюзу довідується з преси. Прикладом цього було в березні ц. р., про що довідався заступник гол. предсіделеґування представника УНСоюзу до Екзекутиви УККА ника з газети. Пропонує Організаційній комісії укласти плян праці на наступний рік, щоб його можна було обговорити.

А. Джула завважує, що, на його думку, не варто займати місця в газеті щомісячними оголошеннями зборів поодиноких Відділів. Якщо збори відбуваються щомісяця, то члени і так про них знають, і їм не треба оголошення. Звіти задовгі, і треба їх скорочувати. Підкреслює великі труднощі з приєднуванням нових членів, що вимагає тепер куди більше зусиль як раніше, зокрема в приєднуванні молоді.

Головний секретар **Я. Падох** запитує Контрольну Комісію, чи вона розглянула його скаргу за здержання головним предсідником його платні за листопад минулого року, і яке її рішення.

Д-р Б. Футей заявляє, що приєднування нових членів — це найважливіший обов'язок УНСоюзу, що в цьому повинні помагати всі гол. урядовці, зокрема члени Екзекутиви. У випадку труднощів треба питати поради у фахівців. Запитує членів канадського представництва, хто відповідає за канадське бюро і хто є правним заступником УНСоюзу перед канадською владою. Заявляє, що є різні скарги у відношенню до „Свободи", пізно появляються важливі статті та дописи або не появляються взагалі. Запитує про журнал для студентської молоді, про який бу... мова і постанова останнього надзвичайного засідання Головного Уряду. Пригадує, що пок. головний касир П. Пуцило пропонував перегляд інвестицій УНСоюзу з допомогою відповідної фірми, яка спеціялізується в інвестиціях. Просить поінформувати, що в цьому напрямі зроблено. Заявляє, що комісії, яких стільки має УНСоюз, не діють. Наприклад, Будівельна комісія: не чув, що б вона щось робила. Треба ці комісії оживити і дати їм конкретні завдання. Заявляє, що члени Головного Уряду нарікають на те, що не мають змоги виїздити в терен. УНСоюз повинен мати правного дорадника, бож напевно є і будуть конфлікти з поодинокими стейтовими урядами правничого характеру. Уважає, що Екзекутива розпорошує свої сили і час на різні громадські установи та акції, а для УНСоюзу вже не стає часу. Вважає, що слід скасувати обмеження відносно військово зобов'язаної молоді.

На цьому перервано дискусію до години 2.30 по полудні.

Другий день нарад

Вівторок 23-го травня 1972 р.

Четверта (пополуднева) сесія

Після обіду о год. 2.45 по пол. розпочалася четверта пополуднева сесія Головного Уряду, на якій продовжувалась дискусія над звітами.

Д-р Анна Чопик заявляє, що у „Свободі" вміщується посмертні згадки про членів запізно, інколи через два місяці після смерти. Запитує головного редактора, чи не можна прискорити публікації цих згадок. Запитує головного секретаря, хто одержує золоті годинники і чи не слід було б їх давати також старим піонерам. Пропонує давати для старих членів, що закінчили 80 років життя, безплатний побут на Союзівці. Висловлює критичні завваги щодо звітування членів Екзекутиви, вважає за потрібне змінити деякі постанови статуту і просить інформацій про пенсійний фонд УНС.

М. Кальба заявляє, що звіт головного предсідника сповнений критикою, але не дає позитивних порад, як побороти труднощі. Маєсумнів, чи замалі наші успіхи не є спричинені тим, що більше дбаємо про грошову надвишку ,як про організаційні поліпшення. Чув такі завваги від асекураційного фахівця. Організаційний відділ найважливіший для УНСоюзу, і тому треба ним особливо піклуватися. Запитує головного предсідника, чи була конечність для УНСоюзу нав'язувати спілку з порторіканцями, в будові мешкального дому. Далі запитує, чи ми реалізуємо постанови конвенції, зокрема, чому не зреалізовано пропозиції дати 50 студентам — членам УНСоюзу безпроцентові позички по 2.000 дол. на студії. Думає, що наші відсотки від інвестицій занизькі, і запитує, чи не можна б їх підвищити. Відносно Канади хотів би мати інформації, чому її осяги в минулому році були такі низькі. Просить голову Контрольної Комісії п. Геврика, як головного організатора на Заході Канади, подати причини тієї невдачі та плян реорганізації, про яку він згадував.

С. Гавриш просить подати низку інформацій Фінансового відділу про деякі видатки, наприклад, 4,952 дол. на „обласні засідання" та про реальності, що їх перебрав УНСоюз з втратою 8.051 дол. Запитує головного редактора А. Драґана, чи слід оголошувати поїздки на Україну в газеті. Запитує головного предсідника, чому обласні організатори не одержали бонусів за минулий рік, зокрема, чому не одержав він, бо вважає, що виконав усі передумови до одержання бонусу. Крім членів, які зараховано на добро його Области, він здобув додаткових 70 членів для інших Округ, які до його Области не входять.

Почесний член Головного Уряду, колишній головний касир **Роман Слободян** нав'язує до труднощів, які має Канада в приєднуванні членів, і порівнює організаційні та фінансові умови в ЗСА і Канаді. Пропонує у 20-річчя набуття Союзівки, що сповниться 5-го липня ц. р. відмітити цей день відповідною програмою. Пригадує, що Союзівку куплено за 79.000 дол., а вложено в неї понад мільйон долярів. Заявляє, що делеґати на конвенцію зобов'язані були давати по 10 членів річно ,але цього не виконують, а у тих, що виконують, їх члени часто суспендується. Висловлює журбу з приводу браку молоді в рядах УНСоюзу і висловлює надію, що Канада ще вернеться до старого, доброго часу, бо в ній є резерва бодай на 25.000 нових членів УНСоюзу.

В цьому місці дискусію перервано і приступлено до заприсяження новообраного головного касира.

Заприсяження новообраного головного касира пані Уляну Дячук

На прохання головного предсідника Йосипа Лисогора колишній довголітній головний касир, тепер почесний член Головного Уряду п. Роман Слободян, заприсягнув, за словами присяги, що її встановлює статут УНСоюзу, новообраного касира пані Уляну Дячук. Після цього продовжувалась дискусія над звітами.

Мґр Іван Винник заявляє, що в звіті головного предсідника помітно крайність: на його погляд, Організаційний відділ найгірший, Рекордовий — зразковий, а інші відділи так, посередині. Уважає, що не слід робити такого порівняння, бо в сьогоднішніх часах легше провадити Фінансовий чи Рекордовий відділи, як організаційний, що ствердили в своїх виступах дискутанти. Відносно Фінансового Відділу він підкреслює, що майно УНСоюзу становить $37,000,000, а резерва — $10,000,000, що приносить річно $474,000 прибутку, тобто 4.74%. На минулий рік бюджет передбачав надвишку $688,000, а УНСоюз осягнув на $795,-000, тобто на $107,000 більше, як було заплановано. Це добре, але УНСоюз є братською та допомоговою організацією і тому слід звертати увагу не тільки на зріст майна, але й на братсько-допомогову діяльність. Відносно інвестицій були рекомендації колишнього головного касира та Фінансової комісії перевести студії над бондами, зробити їх переоцінку навіть в потребі заанґажувавши для цього експертів, які порадили б, які бонди слід виміняти, щоб вони приносили більший прибуток. Просить інформації, що в цьому напрямі зроблено. Заявляє, що не виплачено признаних пожертв СКВУ, Катедрі св. Софії в Римі, а деякі пожертви виплачено вже в цьому році.

Щодо морґеджів підкреслює, що інвестиції в морґеджових позичках зменшилися в минулому році на $733.000, тобто на 3/4 мільйона, хоч було рішення в біжучому році видати на морґеджі від $500,000 до $750.000. Уділено гіпотечних позичок в минулому році на $ 312,000, тобто менше на $187.000 — $437.000. В час, коли ми покликаємося на потребу грошей, щоб фінансувати будову нашого дому, ми закупили уділи на $497,000 на 6%. Якщо б ми дали ці гроші на морґеджі, то мали б 7½ до 8½%. Було винесене рішення, щоб всі пожертви ,які ми признаємо, були виплачені до кінця даного року. Так треба робити ,а якщо не можемо виплатити, тоді краще не признавати пожертв. До того всі не виплачені пожертви повинні бути вставлені в наш баланс у пасивах, бо вони є нашими зобов'язаннями. Вважає, що кожний департамент, який не скористав протягом року з бюджетової суми, має право в черговому році з цієї суми скористати. Це запевнить виплату наших пожертв навіть тоді, коли б це сталося з опізненням. Безперечно ,найбільшою нашою турботою є зростання числа членів Українського Народного Союзу. Переходячи до Організаційного відділу: треба ствердити, що на запляннованих 4.900 ми приєднали тільки 4,056 членів. В числах є деякі відхилення і тому треба в майбутньому їх узгіднити. В організаційній справі є деякі недоліки. Наприклад, деякі організатори в своїх Округах виконали квоту на 94% або й на 96% ,а інші виконали багато менше, що обнижує загальний відсоток виконання квоти. Треба звернути увагу на це нерівне виконування квоти поодиноких Областей і поодиноких Округ. Дальшою справою є потреба докладного плянування чи тут, чи в Організаційній комісії. Запізнавшися докладно зі станом справи, ми застановимося над тим, що треба робити, щоб нинішній стан направити. Не слід боронити того члена Екзекутиви, як він чогось не допильнував, він сам має це признати, але треба ствердити, що не тільки він один в тому винен, бо справа росту Українського Народного Союзу є справою всієї Екзекутиви ,а не тільки секретаря, організаційного референта ,організаторів або інших членів Екзекутиви. В цій матерії слід порівнювати наші заходи з заходами Екзекутив інших наших подібних установ, де члени Екзекутив під час усіх поїздок і виступів пропаґують організаційну справу. Треба всім нам шукати нових ідей та нових заходів і переводити зміни в терені, там, де цього потрібно. На погляд дискутанта ,також союзова преса не присвятила достатньої уваги організаційним справам. Треба зберігати рівновагу між пропаґандою справ УНСоюзу та інших українських установ і акцій. Дискутант, підносячи справу репрезентації УНСоюзу назовні, заявляє, що головний предсідник повинен обмежити свої репрезентаційні функції центральними установами ,тим більше, що він в них дуже активний, а саме СКВУ, ЗУАДК, УККА, що забирає багато часу. Дораджує головному предсідникові обмежити свою діяльність навіть у тих центральних організаціях і делеґувати для виконання деяких функцій інших, так, як він це робив, бувши три каденції, тобто 9 років головою Головної Управи ООЧСУ: делеґував на репрезентацію тієї організації свого першого заступника. Відносно статут УНСоюзу уважає, що статут має багато недоліків, і прихиляється до думки вибрати Внутрішню комісію з наших правників чи евентуально покликати ще когось, що працювали б над тим, як поліпшити статут. Бо кожний здає собі справу, скільки він має недоліків. Для прикладу: коли б у статуті було сказано, що виконуючий обов'язки урядовець має право голосу, тоді очевидно, ми були б заощадили півдня часу. Кінчаючи свої завваги, гол. контролер Іван Винник підкреслює, що найважливіша наша проблема — це справа росту, і ми повинні на Організаційній комісії і на нашому пленумі присвятити цій справі якнайбільше уваги.

Головний радний **Є. Репета** підкреслює деякі некорисні моменти в практиці секретарів Відділів, між іншим буває таке, що секретар два роки збирає вкладки за померлого члена, замість допильнувати виплату посмертного. Треба спадкоємцям покрити їх шкоди, чого досі не зроблено. Уважає, що він і інші обласні організатори мають одержати бонус за минулий рік, так, як одержали всі інші урядовці Головної Канцелярії. Він не одержав бонусу і навіть не дістав пояснення, чому не одержав.

Д-р М. Данилюк запитав, скільки коштує член, зорганізований обласним організатором. Коли б поділити на

(Продовження зі стор. 3-ої)

7. Дискусія над звітами

(Закінчення на стор. 4-ій)

1,073 членів, яких зорганізовано в його області 1971 р., його платню, то вийшло б $7.27 на члена.

Пані Марія Душник дає ряд порад головному редакторові „Свободи" в справі поліпшення наших видань, а зокрема рекомендує скорочувати деякі статті, а заощаджене місце зуживати на статті, яких не друкується, за що автори гніваються на УНСоюз.

Заступник головного предсідника і рекордовий секретар **Володимир Сохан** звернувся з проханням до членів Головного Уряду, починаючи від головного секретаря д-ра Падоха, щоб вони у своїх заявах, які мали б бути опубліковані в пресі, викреслювали ствердження, що „члени, які виплатили свої вкладки повністю, виконали вповні свої зобов'язання супроти Союзу, а натомість Союз не виконує свого обов'язку, бо виплачує їм зменшену дивіденду". На цю тему, як говорив В. Сохан, можна було б дискутувати, бо власники виплачених грамот часто вплатили вкладками за свої грамоти на $ 1,000 забезпечення тільки по $600. Тоді УНСоюз має також господарити їхніми вкладками, щоб з відсотків від них доробити решту до $ 1,000, тому й треба ще так господарити, щоб не виплачувати надто великої дивіденди, та й молитися за те, щоб ці члени довго ще жили і дали змогу з відсотків доробити суму до $ 1,000. Цих членів із виплаченими грамотами ми теж числимо до числа членів Союзу, але публікувати, що цим членам належиться більше від Союзу, коли немає такого рішення Головного Уряду, було б некорисним для Союзу.

Пані Уляна Дячук запитує п. Івана Винника, що він мав на думці, завважуючи в своєму звіті, що не забезпечено всіх працівників і не зрівняно їх у належних правах, і які датки мав на увазі, що мали бути виплачені без ухвали. Їй такі датки невідомі. Ці виплачені дотації були ухвалені на минулій конвенції, і їх можна було перевірити в конвенційнім звіті. Було також запримічено, що не завжди і не на час Головна Канцелярія полагоджує справи Відділів та їх членів. Хотіла б знати, коли і що не було полагоджене на час, і чи це відноситься виключно до того випадку, який подано у звіті?

Тарас Шмаґала просить головного предсідника вияснити, які, на його погляд, є функції Будівельного комітету, а беручи до уваги те, що він не збирається впродовж року, чи його не слід зліквідувати? Також бажає знати, яке відношення має Головий Уряд до побудови нового дому УНС, чи він має які обов'язки й несе якусь відповідальність? Далі запитує головного секретаря, чому не введено схваленої точкової системи в оцінці здобутків організаторів членів; чому не введено нової грамоти чи додатку до неї для забезпечення сиріт; бажав би мати докладніші вияснення від заступника п. Сохана в справі обмежень військовозобов'язаних членів, і запитує, скільки таких кандидатів на членів відкинено і чи не слід скасувати ці обмеження. Запитує, чому не взято до уваги схваленого три роки тому звіту про стан курсів українознавства на Союзівці, який склала була окрема комісія, що до неї він належав, і запитує, чи завваги цього звіту можна перевести в життя при тому складі персоналу курсу, який веде цей курс. Хоче мати докладніші інформації про причини здержання платні головного секретаря за листопад мин. року.

Головний предсідник **Иосип Лисогір** заявляє, що є деякі розбіжності між числами, поданими головним секретарем і рекордовим секретарем відносно членства УНСоюзу в 1952-53 рр., які підмітила, але не вияснила Контрольна Комісія.

На цьому закінчено дискусію над звітами і після 20-хвилинної перерви наради перебрала заступниця гол. предсідника пані Марія Душник. Тоді члени Екзекутиви і Контрольної Комісії приступили до відповідей на запити та дискусію.

ВІДПОВІДІ НА ДИСКУСІЮ

Першим до відповіді приступив головний предсідник **Иосип Лисогір.**

На запит інж. Анатолія Дорошенка про методи праці Екзекутиви і про те, хто відповідає за виготовлювання плянів та переводження їх у життя відповідає, що це переводить і за це відповідає ціла Екзекутива. Поодинокі референти пропонують свої ідеї, побажання та пляни, а їх передискутовує і схвалює Екзекутива. В ділянці організаційній великим кроком вперед було заанґажування обласних організаторів, які працюють на повний час. Вони є платні і відповідають за роботу на своїм терені. Деяких обласних організаторів, сказав гол. предсідник, звільнено, бо вони не давали тієї продукції, яку мали давати. Відбуваємо конференції з обласними організаторами, на яких аналізуємо їх працю, їх успіхи і недотягнення. Мірою успіху організаторів є їх продукція, яка повинна постійно збільшуватися, а щонайменше вдержуватися на ранішому рівні, а ніколи не йти назад. В нашій праці шкодять часто неґативне наставлення і песимізм, мовляв, дуже важко дістати нових членів. Ми замало елястичні і не змінюємо тактики в підході до людей залежно від того, хто вони є, в якій місцевості живуть і т. д. В нашій праці ми вводимо нові грамоти ,друкуємо нові інформативні брошури, даємо наші оголошення на радіових програмах, на що призначили в останньому році $5,000. А тимчасом маємо тепер стільки членів, скільки мали 6 років тому, коли не було обласних організаторів, не проголошували ми себе на радіопрограмах, не мали видатків на нові грамоти тощо. Обстоюю думку, що кожна праця мусить оплачуватися, мусять оплачуватися теж наші обласні організатори і всі інші вклади в організаційну працю. Проф. Миронв Куропась вимагав, щоб головний пресідник змінив стиль своєї адміністрації. Що він мав на увазі, я не знаю. Відносно запиту про нову будову, то про це буде мова пізніше. Відносно нової системи курсів, яку пропонує проф. Куропась, ми мали минулого року тут студентку Гарвардського університету, яка студіює адміністрацію едукації, Галину Дуду. Вона подала цілий ряд пропозицій, які ми тепер дискутуємо. Сподіваємося, що в дискусії з нею і з проф. Стецюком ми дійдемо до якогось рішення і введемо потрібні зміни. Відносно репрезентації УНСоюзу на Соборі Української Православної Церкви в Америці, що відбувся у Філядельфії, то мене там представили як президента СКВУ і заступника президента УККА, хоч я там репрезентував також УНСоюз. Відносно участи в Почеснім комітеті для відзначення 80-ліття Верховного Архиепископа і Кардинала Сліпого, я поінформував Владику Лостена, що приймаю запрошення. Можливо, що лист не прийшов начас. Відносно Комюніти Гавзінґ Корпорейшен, то ми не маємо ніякої відповідальности, як організація, крім того, що ми є спонзором без ніяких фінансових зобов'язань. Ми є менаджером і спонзором і в п'ятичленній дирекції тої корпорації є три члени УНСоюзу, а два порторіканці. Всі кошти, потрібні на будову, покрива свлада. Ми нічого не вплачуємо, тільки даємо нашу фірму, до якої вони можуть мати довір'я. Цей дім запланований на 308 апартментів, а кошти його будови мають становити $8,500.000. Всі гроші дає стейт. 20% апартментів в тому домі, тобто 61 апартамент, можна винайняти людям, які мають обмежений прибуток і які будуть платити не більше як 25% обов'язковогоренту. Відносно запиту інж. С. Куропася в справі того, хто управляє Союзівкою, головний предсідник відповідає, що він, але касир підписує кожний чек і знає про всі видатки. Союзівкою не може управляти більше як одна особа. Піднесено, що в Канаді є мало наших реклям. Ми передаємо там тепер наші оголошеня на радіо і починаємо містити оголошення в канадських газетах. Головний радний В. Дідюк підкреслив, що я є песимістом і що квота для Канади була визначена зависоко. Я не поділяю його думки і я не є песимістом. Але коли потрібно поправи ситуації, я на цьому настоюю. Тому також настоюю на тому, щоб кошт новопридбаних членів не був зависокий. До Арґентини я їздив, як приватна особа, і мені СКВУ доручило його репрезентувати. Відносно репрезентації УНСоюзу, я не бачив головного радного Д. Попадинця і не знав, в якому готелі він мешкає. А відносно завваг головної радної пані Анни Гарас слід признати, що минулого року економічний стан був злий, але, не зважаючи на це, загальний асекураційний бизнес зріс на 11% в загальному. Відносно неприсутности на окружних зборах, вияснює, що того дня мусів бути в Гепстеді на підставі ранішого зобов'язання. Відносно натиску на секретарів, щоб вони працювали, ми це робимо. Організатори мають безпосередній зв'язок з ними і повинні робити це самі або підшукувати інших людей. Треба шукати нових людей і заступати ними тих, які вже своє відробили. Відносно двох збірок на покриття коштів Оборони Прав Людини думаю, що збірка, переведена в УНС, не пошкодила збірці, переведеній в УККА. Ми збирали передусім від союзових членів. На жаль, обидві збірки не мали великого успіху. Головний радний Т. Шпікула питається, чи ми даємо морґеджі. Даємо. В минулім році ми дали морґеджів на $312,000, а крім того мали приготовані гроші в Канаді на будову церкви в Риджайні, яка припізнилася. В справі винайму приміщень в новім будинку ситуація покищо не змінилася. До завваг заступника гол. предсідника проф. І. Телюка про централізацію і децентралізацію можу сказати, що нам треба одного й другого. Нам треба центрально плянувати, а на місцях виконувати пляни. Відносно питання концепції домінації або кооперації уважає, що ніхто нікого не домінує. Відносно змін у репрезентації в УККА ми вирішили на Екзекутиві, що касир, якого ми призначили, перебирає всі функції і всі позиції, які мав попередній касир. Відносно запиту про здержання платні за листопад мин. року головному секретареві вияснює, що це сталося тому, що протокол конвенції в українській мові не був закінчений і тому я чека не підписав. Головний радний д-р Футей думає, що в трудноцах ми повинні питати поради експертів. Ми самі є експертами в наших справах. Заки я став головним предсідником, я довший час був заступником головного предсідника. Я маю досвід в союзових справах. Ледве чи ми знайдемо кращих експертів. А втім, статут вимагає, щоб пораду давали головні радні. Це відноситься теж до наших інвестицій. Ми постійно одержуємо звіти інвестиційних інституцій. Крім того одержуємо інформації та поради від кредитових інституцій, з якими ми зв'язані. Щоб збільшити наш прибуток з інвестицій, ми набули навіть деякі стаки. Справа продажу низькопроцентових бондів і набуття високопроцентованих зв'язана з втратою, бо такі бонди мають низьку ціну. З цим треба поступати дуже обережно. Тепер інвестуємо наші гроші в новому будинку, який дає 10%. Відносно Будівельного комітету: його вибрав попередній Головний Уряд на те, щоб вирішив справу приміщення нового будинку та якого роду будинок ми повинні будувати. Він виконав свій обов'язок, і ми не покликали до життя нового Будівельного комітету після листопада мин. року. Давній комітет виконав своє призначення, будинок будується, і вже нічого не можна змінити. Було піднесено, що не всім членам дозволено відбувати подорожі та репрезентувати УНСоюз. За винятком мене, всі подорожі схвалює Екзекутивний Комітет. В більшості випадків Екзекутива вирішує також і мої поїздки, хоч згідно зі статутом президент репрезентує організацію ввесь час. Буває, що ми недозволяємо відбути деяких подорожей. Ми ,наприклад, не дозволили головному секретареві взяти участь в нарадах Нешенал Фратернал Конґрес, бо вважали, що його дводенна подорож була б непродуктивна. Зокрема, не бачить ніякої користи для УНСоюзу зі співпраці з Комітетом Брадської діяльности цього Конґресу і в тому, щоб наш репрезентант працював для Конґресу над підручником братської активности. Відносно закиду, що я віддаю забагато часу на працю для інших організацій і мені не залишається досить часу на працю для УНСоюзу, можу завважати, що УНСоюз має обов'язок дбати про інші організації, і якщо я не знайду часу для УККА чи СКВУ, то хто його знайде? Поза УНСоюзом я маю інші громадські зобов'язання. Відносно запиту пані Чопик у справі пенсійного пляну інформує, що ми маємо договір з Пруденшел Іншуренс Компані, і працівники, які працюють 10 років, користатимуть з цього пляну. В загальному про плян можна сказати, що після відроблення 25 років і осягнення 65 року наш службовець зможе перейти на пенсію з 30% його річного прибутку, якщо він не вищий за 7,800 та зі 40% свого річного прибутку понад цю суму. При цьому береться як основу прибутку пересічну за останніх 5 років. Уважає цей плян за корисний, тим більше, що службовці не платять до нього ніяких оплат, подібно як не платять на Блу Крос, Блу Шілд і групове забезпечення. Відносно потреби зміни статуту не уважає, що статуту є такий недобрий, щоб його треба основно зміняти. Ми змінили його 5 років тому. В нашій Статутовій комісії тоді працював адвокат І. Панчук, який був асекураційним комішенером стейту Мичиґен .То правда, що деякі зміни треба зробити, зокрема стилістичні та скоротити і в майбутнім році окремий Статутовий комітет буде для цього призначений. На закид інж. Кальби, що звіт головного предсідника нищить репутацію Союзу і в ньому є тенденція нищити Оргасізаційний Відділ і організаційний апарат в терені, слід відповісти, що настав найвищий час подивитися собі в очі і поставити питання, чи ми йдемо вперед, чи ні. Мій звіт не песимістичний, а реалістичний. Коли ми не йдемо вперед і не здобуваємо стільки членів, скільки здобували чотири чи п'ять років тому, то це — реалізм. Є вже організації, які й під оглядом членів і під оглядом мастку йдуть униз. Ми ще далеко від того, але до того можемо дійти. Коли головний контролер п. І. Винник підкреслює, що ми збільшили свій масток в минулому році на приблизно три чверті мільйона долярів, то тут є сума 175.000 долярів, яку ми скористали на виміні канадських фондів. Порівняння нашої резерви з резервою асекураційних компаній невмісне, бо ці компанії не можуть мати більше резерви як 10%, а крім того платять собі більшу дивіденду на свої стаки і беруть більші платні, тощо. Ми можемо мати більшу резерву і з неї ми робимо велику громадську роботу, хочби згадати Енциклопедію Українознавства на яку ми видали $300.000. Щороку доплачуємо до „Свободи" біля $90,000, $10.000 ми признали на Стипендійний Фонд річно. Це все з нашої резерви. Праця у всіх наших департаментах важлива і важка. Також не можна погодитися з твердженням інж. Куропася, що гроші роблять гроші. Ми вже мали випадки, коли великі грошові інституції затратилися. Відносно невиплати признаних пожертв треба сказати, що ми все виплачуємо більше, як маємо прибутків з нашого Народного Фонду. Громадські пожертви йдуть з Народного Фонду, а не з нашої резерви. А втім, існують урядові обмеження щодо висоти виплат пожертв на братські цілі. Коли врахувати наші виплати на „Свободу" і інші цілі, це є більше, як нам дозволяють. З заввагою, що головний предсідник УНСоюзу повинен більше репрезентувати УНС, а менше інші організації, я погоджуюся. Був запит, чи Головний Уряд має якісь обов'язки в зв'язку з будовою нового дому. Очевидно що має ,але треба взяти до уваги, що місце будови вирішено, контракт під дім є в будові. Немає вже нічого, що можна було б змінити. Тепер хіба залишається справа рентування дому. Відносно українознавчих курсів на Союзівці був запит, чи ми виконали рекомендації, приготовані декілька років тому окремою комісією чи не виконали. Виконання рекомендацій є в тоці, але ми не передбачуємо великих змін з уваги на кошти — бодай в цім році. Можливо, що в майбутності. Минулого року ми мали дуже мало учнів в порівнянні з попередніми роками. Молодь подорожує по Европі за дешеві кошти та має подібні курси на Гарварді, в Манітобі і де інде. Над проєктом змін працює студентка Галина Дуда і я думаю, що ми зможемо дійти до певних заключень. На запит головного радного Т. Шмагали, чи теперішній склад учительського збору може перевести ці зміни, відповідь є, що нам прийдеться зробити компроміс.

Після закінчення відповідей головного предсідника И. Лисогора, заступник гол. предсідника проф. І. Телюк підкреслює, що не дістав точного вияснення на своє запитання. На екзекутиві 26-го березня ц. р. він підніс справу репрезентації УНСоюзу в Екзекутиві УККА і винесено рішення, що ця справа буде схвалена після вибору касира. До його твердження прилучується заступниця гол. предсідника пані Марія Душник. Головний предсідник заявляє, що на внесення сенатора Юзика було схвалено, щоб пані Дячук не тільки виконувала всі функції головного касира, але також всі інші функції, які виконував попередній касир. Це твердження піддержує голова Контрольної Комісії мґр І. Геврик покликуючись на свою приявність на тому засіданню. На цьому закінчено сесію о год. 6:30 вечором, відкладаючи її продовження до вечірньої сесії, яка має початися о год. 8-ій веч.

(Продовження буде)

Успіхи нашої молоді

18-го січня 1973 року у стейтовому університеті Конектикат відбулось парадне надання ступеня на старшин Американської Армії і летунства вихованням цього університету, які були через цілий час університетських студій членами вишкільно - старшинського курсу. Між ними був наш нам добре відомий пластун Юрій Стахів, син відомого громадського діяча у стейті Конн. довголітнього голови УККА відділу у Бріджпорті, та члена управи інших місцевих організацій Мирослава і Дарії Стахів, які живуть у Стратфорді, Конн.

Юрій Стахів

Юрій Стахів успішно закінчив студії, одержавши диплом бакалявра в ділянці історії, мови і політичних наук. Як старшина Американської Армії має відбути 2 роки чинної служби. Юрій Стахів є активний пластун від сьомого року життя. Кожного року відбував пластові табори включно з летунсько - водним - мандрівним у 1965, як також успішно закінчив „Лісову Школу" в 1966 р. У місцевій станиці був і є виховником. Належить до куреня „Хмельниченки" в якому проявляє активність.

У 1972 р. був „бунчужним" юнацького табору на Ювілейній Пласт. зустрічі як теж комендантом юнацького табору на „Вовчій Тропі". Юрій Стахів, його молодший брат Мирон, як і їх батьки є членами 59-ого Відділу УНС „Українська Січ" у Бриджпорті, Конн.

Михайло Галькевич
секретар 59 Відд. УНС

Заклик до Тернопільців

Управа Об'єднання „Тернопільщина" у Філядельфії, що його зорганізовано у 1957 р. а яке видало вже два томи реґіонального збірника п. н. „Шляхами Золотого Поділля", розглянувши ситуацію на рідних землях і тут на наших поселеннях, як теж умовини нашого життя і праці нашого Об'єднання зокрема, прийшла до переконання, що без огляду на труднощі, що насуваються, треба конечно видати ще й II, останній том цього збірника, щоб гідно закінчити діяльність і працю Об'єднання. Це треба зробити якнайскоріше, тобто ще цього року.

Однією з важливих причин є і ця, що большевики видають 26-томову „Історію міст і сіл УССР", де повно замовчувань, брехні та московсько - комуністичної пропаганди. У зв'язку з тим насувається питання, як будуть розуміти нас, нашу історію, нашу культуру, нашу діяльність та нашу любов до рідної землі — наші майбутні покоління, не маючи інших правдивих матеріялів про нашу рідню землю? Чи ми можемо дозволити, щоб ворожу нам брехню прийнято за правду?

Опрацьовуючи минувшину наших земель, нам прикро, що наші прредки так мало матеріялів з цієї ділянки нам залишили і по части ходиться користуватись чужими.

Дуже важливою справою, яка виринула саме тепер — це конечність помістити статті про всі наші містечка і села, яких є понад 80. Не зважаючи на старання поодиноких людей, яких адреси нам вдалося одержати, щоб написали статті чи спогади про родинні села, нам вдалося дотепер придбати (поза тими, що про них такі статті вже надруковано в попередніх томах) лиш 15, а то Бірки, Бунинцева, Березовиця, Дичків, Домаморич, Глубічок, Кривки, Купчинці, Малашівці, Острів, Петриків, Пронятин, Серединки, Шляхтинці і Чернихів. Тому ще раз просимо тих людей, що ми до них зверталися і всіх інших, що знають села, про які не було згадки, щоб були так ввічливі написали все те, що знають про справу, або подали нам адреси людей, які могли б написати. Ближчі інформації чи вказівки можна одержати в секретаріяті.

Не менш важливою справою є фонди на друк, про які мусимо подбати, бо - Об'єднання не є торговельним підприємством. Подаємо до відома що маємо ще на складі певну, невелику кількість II тому III. ШЗП, яку належало б продати, щоб придбати хоча частину фондів на друк II тому (Ціна 1 прим. II тому виносить 6.00 дол.) Досвід з продажжю I тому каже, що коли ця книжка була на складі, то люди не дуже спішились її набувати, коли ж вкінці розійшлась, тоді наспівали замовлення і нарікання, що книжки вже немає. Таке може бути й тепер. Тому просимо всіх, кого цікавлять справи нашої ближчої Батьківщини, замовити собі цей II том завчасу.

Щоб придбати потрібні фонди на друк, приймаємо теж передплату на III том, яка виносить 7.00 дол. (По видрукуванні ціна може бути вища, бо тепер все дорожіє).

Будемо теж вдячні за спеціяльні пожертви на видання III тому ШЗП (Список жертводавців помістимо при кінці III тому).

Замовлення на II і III томи збірника „Шляхами Золотого Поділля" та всі інші справи та інформації, пов'язані з приготуванням III тому полагоджує секретар Об'єднання. Адреса:

W. Mackiw, 815 N. 25th St., Philadelphia, Pa. 19130.

Управа Об'єднання „Тернопільщина"
Інж. Богдан Філінський, голова
Володимир Мацьків, секретар.

Молодь ОУВФ продовжує протисовєтську акцію

Ню Йорк (і.к.). — Продовжуючи протисовєтську акцію, започатковану в роковини Крут 29 січня, молодь Організацій Українського Визвольного Фронту Ню Йорку та околиць провела на місцевих американських високих школах широку роз'ясувальну акцію в справі арештованих і суджених українських діячів в Україні. Серед студентів університетів і коледжів Ню Йорку і Йонкерсу роздано інформаційну літературу, а також летючки в обороні Юрія Шухевича. На приміщеннях совєтського Аерофлоту розліплено протисовєтські афіші. Підготовано та висилається листи до совєтських амбасад в ЗСА та інших країнах. Цю акцію члени українських молодечих та студентських організацій продовжуватимуть до кінця лютого.

Совєтська зовнішня торгівля в 1972 році

Москва. — М. Сєнін, директор совєтського Міжнародного інституту економічних проблем світової соціялістичної системи, опублікував довгу статтю в „Правді" з 8 лютого н. т. „Інтеграція і наука", в якій обговорює шляхи і форми суцільної інтеграції „світової соціялістичної системи" з використанням наукових досягнень. Як виходить з цієї статті, в Москві розпрацьовано плян такої інтеграції, розрахований на 15-20 років, що зреалізуванні якого ця „соціялістична система" творитиме „господарську одиницю". Іншими словами, йдеться тут про поширення прикладу самого СССР на всі сателітні держави, які, як пише „Правда", займають територію 25 міл. кв. кілометрів (19% всієї земної площі) з населенням 349 міл. чоловік (10 відст. всього населення землі). На сучасному етапі „світова соціялістична система" дає 33% всієї світової промислової продукції. „Здійснення комплексного пляну дозволить країнам РВЕ (Ради европейської взаємодопомоги — Варшавський пакт) поступати з більшим успіхом вперед" — пише „Правда". М. Сєнін досить докладно з'ясовує головні засади цього пляну інтеграції господарств країн совєтського бльоку, який охоплюватиме практично всі ділянки господарського життя та передбачає формування таких об'єднань, як енергосистеми „Мир", „Інтерметаль", „Організація співпраці виробництва кулькових вальниць", „Спільний парк вантажних вагонів" тощо, а також формування „міжнародної кредитно-банкової системи, початок якій покладено створенням Міжнародного банку економічної співпраці (МБЕС) та Міжнародного інвестиційного банку (МІБ) — країн РВЕ". За словами Сєніна, „інтеграція соціялістичних виробничих сил — це продукт цілеспрямованої діяльности братніх партій і держав". Очолюваний Сєніним Інститут має за завдання розробляти теоретичні засади такої комплексної інтеграції совєтського бльоку.

Трагічна подія в Іркутській області

„Правда" з 4-го лютого ц. р., провадячи кампанію боротьби проти браконьєрів, осіб, які стріляють дичину в лісах, порушуючи закони полювання, розповіла про трагічний випадок, що стався в засніжених лісах Іркутської области. Мисливця - фахівця і студента Віктора Мойсеєнка - Лисенка знайшли над річкою убитими з мисливської рушниці. Відбувся суд, і виявилося, що вони наткнулись на браконьєрів та запропонували їм здати зброю. Один із браконьєрів втікав, а другий пострілами впритул віку Алєксєєву й Мойсеєнкові-Лисенкові. Суд засудив винного Пенчукова до розстрілу, а того, що намагався втікати, не стріляючи, на прізвище Лисенко, однофамілець з загиблим, на 5 років в'язниці. Пенчуков був курсантом в Бурятській Окрузі, Лисенко був керівником заводу для розведення племінних коней в Усть-Ординському, Іркутської области.

Совєтський зоолог виступив на захист вовків

У московській пресі почало з'являтися більше й більше закликів зоологів, скерованих на рятунок ... вовків. Тих хижаків нараховували до 500 000 штук в СССР перед другою світовою війною, коли їх почали були винищувати, але під час війни їхня кількість знову збільшилася. По війні й особливо в останніх роках полювання на вовків стало не лише модою, а й добрим заробітком, бо держава платить за кожного вбитого хижака. Найбільше полюють на вовків у Сибіру й довколишніх районах, дуже часто з літаків та з гелікоптерів, від яких дичині важко сховатись. Зоолог М. Козлов надрукував у газеті „Советская Россия" статтю, в якій остерігає господарників, що дальше винищення вовків призведе до ліквідації балянсу в природі та поширення недуг серед звірини. Він пише, що вовки винищують лише слабих і часто хворих звірят, і якщо винищити вовків, то поширяться різні хвороби та затратиться так зв. „природний добір", за законами якого виживає в дикому світі лише найміцніший. Козлов твердить, що напади вовків на людину — це дуже „давні історії". Але зоолог А. Банніков сказав, відповідаючи на запитання представника міністерства сільського господарства, що на його думку, вовків треба й далі винищувати, особливо в районах совєтської Азії, де вони знищують багато овець. Банніков вважає, що в СССР є нині біля 120 000 вовків, і що це число буде стало зберігатись, якщо вистрілювати кожного року від 5 000 до 8 000 штук вовків, але не більше.

Вісті з театру СУМА в Балтиморі

Вже від довшого часу при Осередку СУМА в Балтиморі існує театрально - аматорський гурток під режисурою довголітнього виховника СУМА Т. Кузьміва. Протягом існування цей гурток дав ряд поважних драм і інсценізацій на різних місцевих імпрезах.

Тепер увесь аматорський склад в числі 35-ох осіб викінчує підготову до дуже великої і цікавої драми-казки на 4 дії зі співами, танцями і музикою під заголовком „Оленка і Покотигорошок". Цю драму інсценізував на підставі народної казки сам режисер Т. Кузьмів, яка зовсім різниться від інших подібних п'єс.

П'єса побудована на доволі високім релігійнім, національнім і мистецько-виховнім рівні. Так, що закоплює старших і дітей.

Діти це розуміють як гарну повчаючу казку, а старші як боротьбу нашого народу за волю.

Усі приходи з цієї драми є призначені на Фонд Патріярхату, а частинно на виховні матеріяли для української молоді.

Перших два виступи відбудуться в Балтиморі, в Домі Української Молоді при Істерн Евню, Петерсон Парк Евеню у неділю 25 лютого і в неділю 4 березня 1973 року, о годині 5 вечора. Відтак, дальші виступи в інших місцях на цю саму ціль будуть оголошені своєчасно в українській пресі.

Управа Театр - аматорського гуртка

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — НЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАВЛЯЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. Д-р О. Г., Сілвер Спрінг: Дякуємо за надіслане. Радо використаємо в найближчих днях.

ВШ. К. П., Янгставн: Ваш докір, що „Свобода" у статтях і дописах „дискримінує" тих, що не є членами Українського Народного Союзу було б правильніше звернути до тих, що їх обороняєте — не-членів УНСоюзу, бо не УНС і його орган „Свобода" дискримінують їх, але цілком навпаки, вони дискримінують УНСоюз. Очевидно, що ми маємо на увазі те, що дехто не може бути членом з уваги на свій вік, стан здоров'я і подібне, але — в нашій оцінці — немає виправдання, ані з точки зору його особистих інтересів, як і з національно - громадських — той, хто може бути членом УНС і з цього не користає.

ВШ. М. О., О. К., П. Р. та інші, які прислали свої завваги до репортажів ред. Л. Полтави „Чотири дні в Чикаго": Як це завжди буває, одні хвалять репортажі, інші за них докоряють. Для загального вияснення тільки скажемо, що ред. Полтава не був висланий до Чикаго спеціяльно для репортажів, тільки редакція скористала з того, що він був туди запрошений деякими із місцевих установ і його завданням не було писати все і про всіх, а тільки про те, що він принагідно міг побачити і пізнати. Він своє принагідне завдання вповні виконав. Сподіємося, що буде ще багато ін. нагод для дальших репортажів про стан, розвиток і працю нашої громади в тій великій метрополії.

ВШ. Д-р А. Г. Джамейка: Дякуємо за листа й інформацію. Тому, що повідомлення відноситься до людського здоров'я, ми зможемо його використати тільки тоді, як матимемо в цій справі опінію ще інших кваліфікованих професіоналістів.

ВШ. І. К., Ню Йорк: Ми одержали Вашого листа та щиро співчуваємо Вашій долі. Але, якщоб ми Ваше заналення надрукували, то по всіх правдоподібностях не тільки „той третій", але і ми з Вами опинилися б у „Івановій хаті" за зневагу і наклеп, бо так ці справи оцінює закон, якщо вони є документально доказані.

Історія мистецтва в прозірках у ЛМКлюбі в Ню Йорку

Ню Йорк. — Із розмови зі скульптором Михайлом Черешньовським, головою Об'єднання Мистців Українців в Америці, довідуємося, що тут, в порозумінні з Управою ОМУА, вже від кількох місяців йде праця над виготовленням прозірок з історії українського мистецтва. Технічною сторінкою виготовлення прозірок займається Любомир Воронeвич, а підбором і упорядкуванням матеріялу мистець Богдан Певний. Понад тисяча прозірок охоплює усі галузі мистецтва від праісторичних часів до нашої сучасности і призначені служити допоміжним матеріялом для кращого вивчення історії українського мистецтва в загальному, а в системі українських студій зокрема. Щоб випробувати ефективність навчання за допомогою прозірок, мистець Богдан Певний прочитав учням старших кляс Школи Українознавства в Джерзі Ситі в шкільному році 1972/73 п'ять лекцій з висвітленням по 80 прозірок на кожній: „Початки мистецтва на Україні", „Мистецтво Київської Руси", „Оборонні споруди в Україні з X-XVI ст.", „Мистецьке оформлення української рукописної книги і початки друкарства в Україні", „Дерев'яна архітектура в Україні". З огляду на зростаюче число зацікавлених цією справою, особливо педагогів, Управа ОМУА рішила провести ряд вечорів з висвітленням виготовлених прозірок. Перший такий вечір „Історія українського мистецтва в прозірках" відбудеться у найближчу суботу, 17-го лютого, в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, о год. 7-ій вечора. Перший вечір охоплюватиме початки мистецтва в Україні, трипільську культуру, мистецтво скитів, сарматів й антів, спадщину мистецтва Воспорського царства, архітектуру, монументальне і станкове малярство та оформлення рукописної книги Київської Руси. Модератором вечорів буде Богдан Певний. Про слідуючі вечори з цього циклю буде своєчасне повідомлення в пресі.

Н.Н.

ВІДБУЛАСЯ РІЧНА СЕСІЯ РАДИ МИТРОПОЛІЇ УПЦ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

зменшилось на майже 50%. Школи навчання релігії, т. зв. недільні, виглядають дещо краще, але й там є чимало до побажання та підсилення. Зараз сама молодь в багатьох осередках береться до влаштування українознавчих шкіл, а перед ведуть молодечі організації, зокрема ОДУМ, численні вихованки якого віддають багато часу й енергії для втримання шкіл, а з ними українського духа по парафіях. Рада Митрополії винесла в цій справі далекойдуче рішення, зобов'язуючи всіх священиків та парафіяльні уряди, щоб вони негайно розпочали організацію шкіл там, де їх нема, не звертаючи уваги на кількість учнів. Також зобов'язала парафії дати вчителям та всім молодечим організаціям далейдучу допомогу, а зокрема для Укр. Прав. Ліги та ОДУМ-у, оскільки членство їх православного віровизнання та виказало до цього часу чимало енергії в цьому питанні. При Консисторії створено відповідну референтуру для справ шкільництва з добором кваліфікованих людей.

Питання шкільництва, а з тим наших майбутніх свідомих кадрів, як виказалось, стоїть у системі УПЦ у такому ж несідрадному стані, як в цілій українській громаді.

Обговорюючи позацерковні справи, Рада Митрополії привітала успішне завершення трьох катедр українознавства в Гарвардському університеті та висловила надію і побажання, щоб вірні УПЦ і далі допомагали в майбутньому рості цієї наукової установи, як це вони робили досі, вважаючи, що цей Центр, разом із багатьма нашими науково-культурними осередками чи установами, зможе відіграти важливу ролю для втримання української духовости.

При громадських справах Рада Митрполії, вислухавши окремих інформацій про останній Конгрес УККА та його заходи, висловила глибокий сумнів, що цей Конгрес виповнив побажання в питанні завершення соборности, та ствердила, що в ділянці системи УККА є чимало до побажання по лінії покращання. Дивлячись на справу майбутнього Конгресу СКВУ, Рада Митрополії зайняла вичікуюче становище, сподіваючись, що засади соборности, діловости і доцільности знайдуть своє місце на Конгресі.

Між іншими різними справами Рада Митрополії рішила включитись в урядове святкування 200-ліття ЗСА. Окремими справами були питання організації 40-ліття Великого Голоду, справа оборони переслідуваних діячів культури в Україні тощо. В справі оборони Прав Людини в Україні вийшла від Ради окрема резолюція, а її, за підписами Митрополита та Єпископів, буде розіслано до видатних політиків ЗСА, ООН, ЮНЕСКО, Комітету Людських Прав і т. д.

Окреме привітання вислано до новообраного Вселенського Патріярха Димитріоса, вітаючи його на Престолі Вселенського Православія та дякуючи йому за його ставлення до нашої УПЦ, яке, як і за попереднього Патріярха, супроводиться добрими зв'язками, діловістю і пошаною. Між іншим, цікавим епізодом в справі взаємовідношень між Вселенською Патріярхією та нашою УПЦ був останній лист Патріярха, в якому Митрополита нашої Церкви титулується „Со служителем св. Літургії", що, на думку знавців церковного права, треба вважати далекойдучим.

Тиждень фільмів Василя Авраменка

Скрентон, Па. — Українці в Басейні твердого вугілля, зокрема в околиці Скрентону, матимуть нагоду побачити давніші й найновіші кінофільми продукції відомого мистця українського танку Василя Авраменка, який частину свого часу завжди присвячує фільмуванню. Тиждень Кінофільмів Василя Авраменка розпочнеться у Скрентоні з 11-го лютого й триватиме в тому районі у різних місцевостях до 20-го лютого включно. Повідомлення про місцеві кіносеанси та зустрічі з Маестром будуть передавані на місцевих радіогодинах та оголошені в церквах після Богослужень. Між пропонованими фільмами є „Маруся" — „Ой, не ходи, Грицю", з колядками й щедрівками у виконанні хору О. Кошиця, „Українські танцюристи" — в Білому Домі у Вашингтоні, у Оттаві в Канаді, у далекій сонячній Австралії. До програми включено найновіший документальний фільм В. Авраменка — „Український Великдень в Єрусалимі".

Балетмайстер Василь Авраменко (зліва) разом з керівником клівлендського Сумівського Ансамблю Танцюристів „Слава України" Віктором Богуславським під час інавгурації през. Ніксона у Вашингтоні в дні 20 січня ц. р., програма урочистостей якої відбувалася з участю названого ансамблю, В. Авраменка та інших українських груп.

Ніксон заповідає зміни у зовнішній торгівлі ЗСА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

тість валют буде визначуватися поточним попитом і подажею на фінансовому міжнародному ринку. З монетарної кризи на Заході користають СССР та інші соціялістичні країни, вартість валюти яких є заздалегідь визначувана урядом у відношенні до інших валют. На вістку про понову девальвацію американського доляра совєтський уряд відразу визначив нове відношення між рублем та доляром, штучно збільшуючи вартість рубля. Офіційний обмін рубля на доляр встановлений на 74.61 копійок за доляр (до девальвації обмінна вартість рубля була 82.60 копійок за доляр). Совєтські фінансові експерти заступають погляд, що девальвація доляра не розв'язує на Заході монетарної кризи і що криза продовжуватиметься. Західні фінансові експерти вказують на чималу користь, що її матиме СССР з девальвації доляра, зокрема з того погляду, що на рахунок закупу зерна в ЗСА на суму 1.2 біл. долярів СССР вплатив всього 200 мл. долярів. Балянс буде сплачуваний у долярах зменшеної вартости, тобто СССР „заробить" на західній монетарній кризі яких 100 мл. долярів.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
МАМИ й БАБУНІ

бл. п.
ОЛЬГИ СЛИЖ

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в понеділок, 19-го лютого 1973 року:

в Церкві СВ. ЙОСАФАТА в ТРЕНТОНІ, Н. Дж., о год. 8:30 рано;
в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, о год. 8:30 рано;
в Церкві ПРЕОБРАЖЕННЯ в ШАМОКІНІ, Па., о год. 7:45 рано;
в Катедрі СВ. МИКОЛАЯ в ЧИКАГО, Ілл. в НЕДІЛЮ, 18-го ЛЮТОГО, о год. 8:30 рано.

Про участь в Богослуженнях та молитви за душу Покійної просять:

ДІТИ й ВНУКИ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.
ОСИПА НАГІРНОГО

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в четвер, 22-го лютого 1973 року
в МЕЛЬБОРНІ, Австралія і РОССФОРД, Огайо.

Просимо ласкаво Приятелів і Знайомих згадати Покійного у своїх молитвах.

РОДИНА

Замість квітів на могилу
св. п. проф. О. І. Повстенка
жертвуємо на підтримку
Української Вільної Академії Наук у США:

25 ДОЛ. — П. і М. Одарченко; 15 ДОЛ. — Іван і Ніна Колос; ПО 10 ДОЛ.: Д. і К. Корбутяк, Г. і М. Кобі, В. Лимонченко; ПО 5 ДОЛ.: Я. Бігун, О. Воронин, М. Дольницький, О. Драган, Ю. Ільїнський, В. Колосюк, Ю. Кравців, А. Кулик, В. Олійник, В. Остапенко, М. Францужeнко, Р. Хом'як; ПО 3 ДОЛ.: Ю. Денисенко і Є. Приходько. РАЗОМ 136 ДОЛ.

Родині Покійного висловлюємо щире співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. дир. **ЕВСТАХІЯ ГОМОТЮКА**
вплачуємо суму 20.00 долярів
на Українських Інвалідів.

В. і І. БОЯРСЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. **ЕВГЕНІЇ з ІВАНЧУКІВ ЛЕВИЦЬКОЇ**
Матері нашого зятя Бориса Левицького,
складаємо 50.00 долярів
на Наукове Товариство ім. Шевченка у Сарсель.

Д-р Володимир і Мелянія КОКОРУДЗ

Замість квітів на могилу
сл. п. інж. **РОМАНА ГОЙДИША**
складають 10.00 долярів
на Ювілейний Фонд НТШ в ЗСА

Озон Парк, Н. Й. — Проф. д-р Василь і Софія Леви

Замість квітів на свіжу могилу
для Дорогої нам
бл. п. **ІРЕНИ ПОДЮК**
складають 25.00 долярів
на „Церкву в Потребі"

Д-р Олекса і Анна ХОМИН

✝

У безмежному смутку сповіщаємо, що дня 11-го лютого 1973 р. передчасно в Лівінгстоні — Нюарку, Н. Дж., назавжди відійшов у Вічність наш Найдорожчий
МУЖ, ТАТО, СИН, БРАТ, ЗЯТЬ, ШВАГЕР та ВУЙКО

бл. п.
Інж. МИХАЙЛО ПОЧТАР

нар. 21-го листопада 1925 року в Мостах Малих, пов. Рава Руська в Україні.

Невимовним горем прибиті:

дружина — ЛЮДМИЛА
син — АНДРІЙ
донька — ГАНУСЯ
мама — МАРІЯ
брати — РОМАН і МИРОСЛАВ з дружиною ГАЛИНОЮ і дітьми
сестри — АННА і ОЛЬГА з родинами в краю
тесті — ДАМ'ЯН і АННА ЯРКИ
шваґер — ВОЛОДИМИР ЯРКО з дружиною і дітьми
племінник — ВОЛОДИМИР ЯРОСЛАВ ПОЧТАР

Близька і дальша Родина в Америці і в Україні

✝

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Товаришів, що 19 вересня 1972 року в Джерзі Ситі, Н. Дж., несподівано відійшов у Вічність на 49-му році життя, наш Найдорожчий
БРАТ, ВУЙКО, ШВАГЕР і КУЗИН

бл. п.
ІВАН ПАСЛАВСЬКИЙ

ПАНАХИДА буде відправлена 15-го ЛЮТОГО 1973 р. в ГОЛІВУДІ, Каліф.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

КАТЕРИНА — дружина
ГЕЛЕН — сестра з родиною
сестрінок — МИРОСЛАВ з дружиною ІРЕНОЮ
ЕМІЛІЯ — сестра з родиною
сестрінки — СУЗАН, НІКОЛЬ і БЕАТРІС в Клівленді
ЛІНА — сестра з родиною в Україні
ЛЮБА — сестра з родиною
МАРІЯ — сестра з родиною
кузин — СТАНИСЛАВ з дружиною МАРІЄЮ
Кузини і кузинки з родинами
Близька і дальша Родина в ЗСА й Україні

Гелен Когут
12127 La Maida St., N. Hollywood, Calif. 91607

✝

ДІЛИМОСЯ СУМНОЮ ВІСТКОЮ з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в середу, 15-го листопада 1972 р., на 70-му році життя, помер наш Найдорожчий ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.
МИХАЙЛО САВАРИН СЕМЕНОВИЧ

а в середу, 31-го січня 1973 року, на 67-му році життя, померла наша Найдорожча МАМА і БАБУСЯ

бл. п.
АННА САВАРИН з роду АТАМАНЮК

з селі Зубрець, біля Бучача, Україна.
Просимо помолитися за спокій Їхніх душ.

•

На невянучий вінок на Їхні могили складаємо:

$100.00 на Патріярший Фонд;
100.00 на Шевченківську Фундацію КУК;
100.00 на Енциклопедію Українознавства;
100.00 на Катедру Українознавства — Гарвард;
100.00 на Пластовий Дім в Арґентині і пл. пресовий фонд;
100.00 на Дім Спілки Української Молоді в Едмонтоні.

В глибокому смутку:

ПЕТРО і ОЛЬГА САВАРИН, син і невістка
ВІРА, МИХАЙЛИК і ГАЛЯ — внуки
Едмонтон, Алберта, Канада

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ В КЛІВЛЕНДІ

Українська громада Великого Клівленду цього року відсвяткувала річницю (55) Проголошення Української Держави з чисельною участю громадянства, особливо молоді, представниками інших національностей, представниками міста та стейтового уряду.

У середу 17-го січня посадник міста Парми Джан Петрушка при участі великої української групи підписав проклямацію та проголосив 22-го січня Українським Днем.

У понеділок 22-го січня о годині 5-ій увечері зібралась велика українська група в ротонді Управи Міста, де посадник міста Клівленду Ралф Перк підписав проклямацію, проголошуючи 22-го січня Українським Днем. Рівнож президент міської ради Едмунд Тирк (Консіл-президент) підписав подібну проклямацію. По підписанні проклямації танцювальна група Спілки Української Молоді під проводом Віктора Богуславського виконала українські народні танці.

У суботу 27-го січня о год. 8-ій вечора відбувся бенкет і баль для вшанування 55-ої річниці Проголошення Української Держави.

Свято відкрив голова Комітету Роман Возняк і вітаючи присутніх з'ясував ціль святкування річниці Проголошення Української Держави. Присутні хвилиною мовчанки вшанували впавших воїнів, всіх яких в який небудь час впали в бою за здобуття української держави.

Американський і український гимн відспівав д-р Юрій Оришкевич, при фортепіяні Ганна Придаткевич.

Святочну промову виголосив сенатор Павло Юзик, перше по-українськи, потім по-англійськи. У промові ясно представив стан, який існував в часі проголошення Української Держави, дальше говорив про наше культурне і політичне життя поза межами України, закликав до всецілого об'єднання на політичнім відтинку. На закінчення він сказав: „Живемо в тяжких часах для українського народу. Не мале число слабодухів відходить від свого народу й ховається у свої приватні інтереси. Не падаймо в песимізм, але держімся великих принципів свободи, демократії, правди, справедливости, рівности й братерства. Ідеї 22-го січня близькі серцю кожного свідомого українця. Маймо глибоку віру в перемогу цих ідей, що 55 років тому визначили творці української соборної демократичної держави".

На тостмайстра Бенкету та провадження програми свята, голова комітету представив д-ра Богдана Футея.

Молитву перед їдою провів о. протоієрей Степан Ганкевич, парох української православної церкви св. Володимира в Пармі.

Особливою хвилиною було вручення Шевченківської Грамоти Свободи Ралф Й. Перкові, посадникові міста Клівленду. Грамоту вручив від Українського Конґресового Комітету Америки п. Йосип Лисогір, екзекутивний заступник президента УККА. Вручення грамоти відбулося в присутності бувших голов місцевого Відділу УККА адвоката Степана Воляника., Тараса Шмаґали, д-ра Михайла Папа, теперішнього голови Відділу УККА мґра Василя Ліщинецького, д-ра Богдана Футея та п. Романа Возняка, голови святкового Комітету.

Посадник Ралф Перк дякував Українському Конгресовому Комітетові Америки та українській громаді за відзначення. Між іншим він сказав: „Ця грамота свободи, яку я одержав є для мене великою честю за яку я вдячний українській спільноті в Америці. Це є честь і рівночасно зобов'язання перед українською громадою і цілим українським народом як також перед іншими поневоленими народами.

Ця грамота свободи буде моїм дороговказом до кінця мого життя у праці та допомозі за визволення усіх поневолених народів."Присутні нагородили його гучними оплесками.

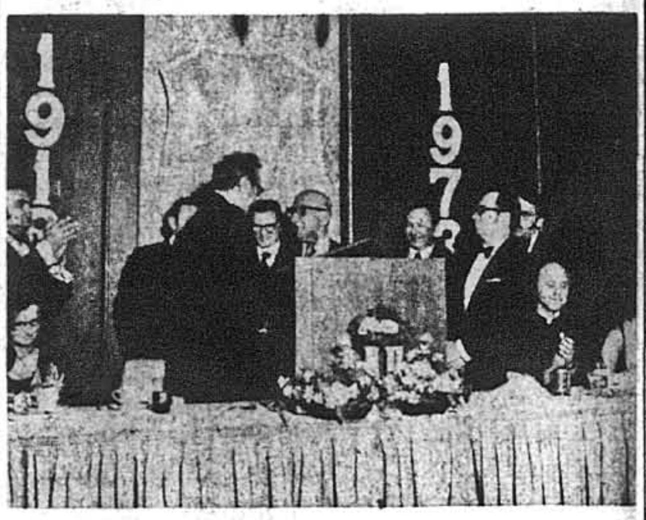
Уряд губернатора стейту Огайо репрезентувала п-і Джюді Верховський, яка прочитала проклямацію губернатора стейту. Пан Андрій Бойко репрезентував мейора міста Парма, п. Андрій Бойко є правним директором Управи міста Парми.

У мистецькій частині виступав, соліст - баритон Ярослав Щур, гість з далекого Вінніпегу, який співав 4 пісні. Своїм виступом полонив присутніх на залі. Наприкінці мґр Василь Ліщинецький, голова місцевоого Відділу УККА подякував виконавцям і гостям. По офіційній частині відбувся баль

Р. В.

В окруженні танцювальної групи СУМА посадник міста Клівленду Ралф Й. Перк відчитує проклямацію Дня Української Державности. Стоять (від ліва): Роман Возняк, заступник голови Відділу УККА і голова Святкового Комітету; д-р Богдан Футей, заступник президента УККА; посадник міста Ралф Й. Перк (читає проклямацію); Едмунд Тирк, президент радних міста і д-р Михайло Пап.

Йосип Лисогір, екзекутивний заступник президента УККА вручає Шевченківську Нагороду Свободи посадникові міста Клівленду Ралф Й. Перкові. Зліва: д-р Богдан Футей, заступник президента УККА; (сидить) п-і Мирослава Футей; мґр Василь Ліщинецький, голова Відділу УККА; посадник міста Ралф Й. Перк; адвокат Степан Воляник, кол. голова Відділу УККА; Йосип Лисогір, екзекутивний заступник президента УККА; д-р Михайло Пап, кол. голова Відділу УККА; Роман Возняк, голова Святкового Комітету; Тарас Шмаґала, кол. голова Відділу УККА; (сидить) о. протоієрей Степан Ганкевич, парох української православної церкви св. Володимира в Пармі.

Посадник міста Клівленду Ралф Й. Перк з Шевченківською Нагородою Свободи. Стоять (зліва): адвокат Степан Воляник, кол. заступник голови Відділу УККА; д-р Богдан Футей, заступник президента УККА; д-р Михайло Пап, кол. голова Відділу УККА; п-і Джюді Верховский, репрезентант губернатора стейту Огайо; Роман Возняк, голова Святкового Комітету; мґр Василь Ліщинецький, голова Відділу УККА; Йосип Лисогір, екзекутивний заступник президента УККА; посадник міста Клівленду Ралф Й. Перк; Тарас Шмаґала, кол. голова Відділу УККА; сенатор Павло Юзик; Андрій Бойко, представник Управи міста Парми.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕРЕСА ДМИТРІВ, членка УНС Відд. 368 Т-ва М. Лисенка в Маямі, Флорида, померла в жовтні 1972 р. на 76 р. ж. Нар. в с. Сасів, Україна. Полишила в смутку сина Йосифа і доньку Стефанію. Похорон відбувся 24-го жовтня 1972 р. на цвинтарі Memorial Flagber, Miami, на Флориді.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ФУРКА, член УН-Союзу Відд. 170 Укр. Січ в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 3 листопада 1972 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Руське Село, повіт Перемишль, Україна і став членом УНС 1923 р. Полишив у смутку дружину Катерину, дочку Марію, синів: Івана Володимира і Мирослава, 9 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 6-го листопада 1972 р. на цвинтарі Св. Хреста в Н. Арлінґтоні, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

МАРІЯ ТУРЧИН, — членка УНС Відд. 316 Т-ва Укр. Народний Дім в Рочестері, Н. Й., померла 12 листопада 1972 р. на 74 р. ж. Стала членкою УНС в 1928 р. Полишила в смутку мужа Миколу, сина Петра. Похорон відбувся 15 листопада 1972 року на цвинтарі Holy Cepulchre, Rochester, N.Y.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ГАДУХ, членка УНС Відд. 287 Т-ва Сини України в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 27 жовтня 1972 р. на 71 р. ж. Стала членкою УНС в 1919 р. Похорон відбувся 31 жовтня 1972 р. в Moosic, Pa.

Вічна Їй Пам'ять!

О. Стецура, секр.

ЧИ ВАША ДИТИНА ХОДИТЬ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЧКИ? ЗВЕРНІТЬСЯ У ЦІЙ СПРАВІ ДО ВИХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДДІЛУ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 17-го ЛЮТОГО 1973 р.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запор. Січ 234 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі, 214 Fulton St. На порядку: звіти Управи, вибір нової на 1973 р. та інші справи. На зборах буде гол. радний і організатор УНС Степан Гаврищ. Після зборів — перекуска. — В. Головінський, предс., О. Яцусь, касир, І. Іваник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Загальні річні збори Т-ва Дністер 361 Відд. о год. 6-ій веч. у власній домівці при 119 Авеню „А". На порядку: звіти К. Комісії і Управи та вибір нової на 1973 р. та інші важні справи. Проситься членство прибути. — П. Кучма, предс., В. Барагура, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінарського, 482 Мейн стр. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — І. Бурний, секр.

АЛЛЕНТАВН, Па. Річні збори Б-ва св. Михаїла 147-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в парафіяльній залі при 803 Норт Фронт стр. — І. Гуцайлюк, секр.

ДЕТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая 175 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі при вул. Мартін, ч. 4655. — Управа.

РІВЕРГЕД, Н. Й. Річні збори Б-ва Ів. Хрестителя 256-ий Відд. о год. 4-ій по пол. в церковній залі. По виборах нового уряду на 1973 рік буде перекуска. — О. Недошитко, секр.

ФЛИНТ, Міш. Звичайні річні збори 303-го Відд. о год. 2 по пол. в УНДомі при 3321 W. Pasadena. Якщо в означеному часі не прибуде вимагана статутом кількість членів, збори почнуться на годину пізніше без огляду на кількість членів. — Управа.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва І. Франка 334 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі West Side Federal Savings, 5839 Ridge Rd. Порситься чл. прибути. Нова Управа на 1973 р.: М. Задерецький, предс., В. Задорецький, заступник предс. і рек. секр., Ст. Вохонок, фін. секр., М. Вохонок, заст. фін. секр. К. Комісія: Ю. Коцішевський, гол., П. Вохонок, член. — Управа.

НЕДІЛЯ, 18-го ЛЮТОГО 1973 р.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 206-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Аве. На зборах буде продовжуватися дискусія над статутом. — Управа.

КЛИФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182-ий Відд. від год. 11-1-ої в залі Укр. Правосл. Церкви при 635 Broad St. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Гр. Клименко, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори 83 Відд. ім. І. Франка о год. 12:30 по пол. в залі Дому Укр. Молоді, 4949 Н. Олд Йорк вул. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової на 1973 р. В зборах візьме участь голова Округи Степан Гавриш. По зборах товариська гутірка і перекуска. — М. Карбінник, гол., А. Кушнір, секр., Текля Мисак, касир, Ів. Кусин, гол. К.К.

ВЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія 288-ий Відд. о год. 12:30 по пол. в Укр.-Амер. Гор. Клюбі при 817 Лінн. Аве. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — А. Данилюк, предс., В. Загводський, кас., Д. Мушастий, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в кл. ч. 2 при церкві св. Димитрія. На річних зборах вибрано Управу на 1973 р.: інж. В. Янів, гол., П. Кавенський, скарбник, К. Міньо, заст. скарб., о. П. Мелех, секретар, Тереса Сполович, заст. секр., П. Вілінський, голова К. К., члени К.К.: В. Дитиняк і І. Старек. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6886. Вождь Міті приносить погані вістки

Вертаючись несподівано до колонії дивних створінь, щасливих відвідинами Тарзана, вождь Міті з племени уруріїв, що ними опікувалось, приносить погані вістки...

Тарзане! Купець, якому я продав золото павукоподібних людей, мав шпигуна в нашому селі! Він знає, що місце, з якого походить золото, є тут!

Купець і злі люди з крісами прийдуть суди, може завтра, Тарзане! Щоб убити павукоподібних людей і вкрасти їх золото!

У, ах, ах,! Що ти, друже Міті, сказав Тарзанові? Скажи мені — нашою мовою!